ET REISE-EVENTYR.

ORIGINAL VAUDEVILLE I EN ACT

AF

A. L. ARNESEN.

UDGIVET AF JONAS COLLIN.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

GRÆBES BOGTRYKKERI.

1889.

ET REISE-EVENTYR.

ORIGINAL VAUDEVILLE I EN ACT

AF

A. L. ARNESEN.

UDGIVET AF

JONAS COLLIN.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

GRÆBES BOGTRYKKERI.

1889.

FORORD.

Blandt Anton Ludvig Arnesens dramatiske Arbeider er der neppe noget, der saa afgjort har vundet og vedligeholdt Publikums Bifald som «Et Reise-Eventyr». Saa meget mærkeligere er det, at dette Stykke hidtil ikke er udgivet, medens det er blevet opført ikke mindre end 103 Gange paa det Kgl. Theater, første Gang 1ste Juni 1837, sidste Gang i Februar 1883.

At jeg nu har paataget mig Udgivelsen, skyldes en Opfordring, som jeg i Begyndelsen af indeværende Aar modtog fra Dr. O. Siesbye, der henledede min Opmærksomhed paa det Besynderlige og literært Urigtige i, at et Arbeide, der har været Gjenstand for offentlig Kritik — tilmed af Datidens mest ansete Kritiker, J. L. Heiberg — ikke er tilgængeligt i Literaturen; det er desuden kun simpel Retfærdighed mod Forfatteren at lade hans Arbeide trykke, for at fremtidige Læsere af Heibergs

Kritik selv kunne bedømme, hvor vidt denne er berettiget.[1]

Om Forfatterens oprindelige, egenhændige Manuskript endnu existerer, veed jeg ikke. Efter al Sandsynlighed er det tilintetgjort. Ved Theaterchefens, Hr. Kammerherre Fallesens velvillige Imødekommen har jeg fra det Kongelige Theaters Archiv faaet udlaant Souffleur-Bogen, og efter en Afskrift af denne er Trykningen foretaget, efterat jeg forud havde indhentet vedkommende Arvings Samtykke til Udgivelsen. Da Sangnummerne ikke ere optagne i Souffleur-Bogen, har jeg indsat dem efter Souffleur-Partiet, som jeg ligeledes har havt tillaans fra det Kgl. Theaters Archiv.

Hvad Orthografien og Interpunktionen angaar har jeg anseet det for rigtigst at følge Manuskriptet saa nøiagtigt som muligt. Dog har jeg afveget derfra paa de Steder, hvor en urigtig Skrivemaade utvivlsomt hidrører fra Afskriverens Skjødesløshed (f. Ex.: «Kammeraad», «interressere», «Capriser»).

---

[1] Den nævnte Kritik findes i «Intelligensbladene» f. 1843, Nr. 29—30 (III. S. 132) og er optrykt i Heibergs «Prosaiske Skrifter» VII. 1861. Dramaturgiske Kritiker IV. S. 345—49. I «Fædrelandet» f. 16. Mai 1843 (Nr. 1236), Overskou: «Den danske Skueplads» V. S. 612, G. Brandes: «Kritiker og Portraiter» S. 48—51, Dansk biogr. Lexikon o. fl. a. St. (jvfr. Erslev Forf.-Lex. Suppl.) findes Stykket ogsaa bedømt.

Derimod har jeg beholdt de orthografiske Inkonsekventser, der i temmelig rigt Maal findes i Manuskriptet (f. Ex.: «i Dag» og idag», «Løvte» og «Løfte», «dandse» og «danse»), undtagen naar de syntes mig altfor grove, som naar den ene af Personerne i Stykket snart kaldes «Graumann», snart «Groumann» eller (i Souffleur-Partiet) endog «Grovmand». I Interpunktionen har jeg kun afveget fra Originalen, hvor det krævedes af Hensyn til Forstaaelsen.

I Original-Texten (Souffleur-Bogen og Souffleur-Partiet) er der foretaget adskillige Rettelser med Blyant. Disse ere tagne til Følge, men den oprindelige Text er optagen i Anmærkningerne eller anført i Parenthes.

«Et Reise-Eventyr» er ikke det eneste af Arnesens dramatiske Arbeider, der har været opført uden at blive Literaturens Eiendom. En anden Vaudeville, «Intriguen ved Moerskabstheatret», har havt samme Skjæbne, trods den ualmindelige Lykke, den gjorde ved Opførelsen. Som bekjendt er denne Vaudeville Forfatterens Debutarbeide. Stykket blev skrevet og opført endnu medens Arnesen var Discipel i Metropolitan-Skolen. Det fortælles, at Arnesen en Aften havde været i Theatret og ved Hjemkomsten havde fældet

en meget haard Dom over det opførte Skuespil samt udtalt, at han selv kunde have leveret et bedre Arbeide. Hans Kritik maa sagtens have havt en udfordrende Charakter, thi den havde til Følge, at de Tilstedeværende ironisk opfordrede ham til at gjøre Forsøget. Arnesen lod ikke længe vente paa sig; han skrev i al Hemmelighed sin Vaudeville og indleverede den anonymt til det Kongelige Theater. Ved Opførelsen (første Gang d. 10. Mai 1828) blev den modtaget med stormende Bifald, og Samtidens literære Kritik[1] udtalte sig med megen Anerkjendelse om Stykket, der gav Anledning til, at Arnesen ved sin Udtrædelse af Skolen blev optaget blandt «de fire store Poeter» fra hint i Literaturen berømte Rusaar.

Fra det Kongelige Theaters Archiv har jeg ogsaa modtaget Manuskriptet til «Intriguen ved Moerskabstheatret» med Ret til at udgive dette Arbeide. Om det vil ske, afhænger af, om Udgivelsen af «Et Reise-Eventyr» vinder Bifald hos Publikum.

[1] Oehlenschläger. «Prometheus» I. S. 367—369 (optrykt i «Bidrag til den Oehlenschlägerske Literaturs Historie» II. S. 152—154). Heiberg. «Flyvende Post» 1828 Nr. 47 (13. Juni), optrykt i Pros. Skrifter VII. S. 186—189.

Lyngby, Juni 1889.

Jonas Collin.

PERSONERNE.

Kammerraad Krahl, Godseier.

Clara, hans Datter.

Edward Selting, theologisk Candidat.

Julius Smith.

Graumann, Forvalter paa Godset.

Lise, Gartnerens Datter.

Lars, Kudsk.

Claus } Bønderkarle.
Peer }

To Bønderpiger. — Herrer og Damer. — Bønderkarle og Bønderpiger.

Første Scene.

Chor af Bønder og Bønderpiger (som komme fra Arbeide). LISE. CLAUS. PEER. Mod Slutningen af Choret kommer GRAUMANN ud paa Trappen.

CHOR.

(Melodi af Hans Heiling: Hei lystig! idag har vi Raad til at drikke.)

Hei lystig! i Dag er vort Arbeid til Ende!
Vor Fest for i Aar nu for Alvor begynder.
Hver Mand i det mindste maa drikke for Tvende,
Lystig til Svingom hver en Pige sig skynder,
Til Lyd af Fioler vi flink tømme Skaaler
For Fjende og Ven.
Thi lystig Kammerater! Juchheisa, kom an!
Ja leve høit vor Kammerraad, vor Herremand!

GRAUMANN.

Stille, siger jeg! Hvad det er for en Skraalen! Hvad er det for Optøier!

CLAUS.

Maae vi ikke være lystige, Hr. Forvalter? Nu ere vi færdige med Høsten, og nu begynder vort Gilde —

Graumann.

Vil han holde sin Mund! Han er altid paa Færde, naar det ikke behøves. — Kan I ikke være lystige, uden at gjøre Spectakler? Kan I ikke gaae kjønt stille og fornøie Jer?

Lise.

Er Hr. Forvalteren nu vred igjen?

Graumann.

Vred? Jeg er ikke vred! — Men der er Maade med Alting. Det forstaaer Du Dig ikke paa, mit Barn. (sagte til Lise:) Jeg mener jo ikke Dig, lille Lise. Du maa nok være fornøiet. Men det passer sig ikke for Dig at søge Selskab med de raae Bønderkarle. —

Lise.

Hvorfor maa jeg ikke søge Selskab med mine Lige?

Graumann.

Det er ikke Dine Lige, mit Barn — Hør nu, lille Lise — Naar Du bliver Forvalterens Kone, seer Du —

Lise.

Ja, men jeg bliver ikke Forvalterens Kone —

Graumann.

Hvad er nu det for en Snak, Lise? — Du vil dog vel ikke staae Din egen Lykke i Veien. —

Kom herud siden, jeg har noget at tale med Dig om. (til Claus:) Hvad staaer han der og lytter efter? —

CLAUS.

Jeg lytter ikke.

GRAUMANN.

Hvad staaer han da og gaber efter? Pak sig til sit Arbeide, dovne Knægt!

CLAUS.

Hvad for Arbeide? I Dag skal der ikke gjøres mere Arbeide. — Kammerraaden har selv sagt, at vi skulle gjøre os lystige i Dag.

GRAUMANN.

Vil han tie stille. — Jeg skal klage ham an for Herren; han er altid den sidste til sit Arbeide paa hele Gaarden, men derimod er han saa kjæphøi og har saa meget af Munden.

LISE.

Og Hr. Forvalteren er altid den stakkels Claus paa Nakken, fordi De veed, at han har et godt Øie til mig.

GRAUMANN.

Vist er jeg ikke, lille Lise! men Claus er en slem, en meget slem Karl, som gaaer og smidsker til alle de kjønne Piger, som Du skal tage Dig iagt for ....

PEER.

Hr. Forvalter! Maae vi saa være lystige?

GRAUMANN.

Aa ja! For Pokker! Saa vær da lystige!

CLAUS.

Mange Tak. Hr. Forvalteren leve!

ALLE.

Forvalteren leve!

GRAUMANN.

Stille, siger jeg! Vil I være stille! Hvad er det for Anstalter?

CLAUS.

Vi ønske jo kun, at Hr. Forvalteren maa leve.

GRAUMANN.

Ja, men jeg vil ikke leve! Jeg vil have Rolighed paa Gaarden. Jeg skal lade ham jage paa Porten, dersom han oftere understaaer sig at komme og være trodsig.

CLAUS.

Ja, det kommer da an paa Herren og ikke paa Hr. Forvalteren. — Vor Herremand leve! Hurra!

Alle.

Hurra!

Graumann.

Nei! Det er til at blive desperat over! Dersom I nu ikke paa Øieblikket tie stille og gaaer bort — bort herfra, saa skal jeg sørge for, at I slet intet Høstgilde faaer.

Alle.

Det gjør Kammerraaden ikke. Vi kjender Herren bedre! Han er lige saa god som Forvalteren er ond.

Anden Scene.

De Forrige. Clara (kommer ned fra Trappen).

Clara.

Hvad er det? Hvad er her paa Færde? — (Alle tie.) — Jeg syntes, at Hr. Graumann skjændte. Jeg troede, at i Dag skulde Alle være glade og fornøiede.

Claus.

Ja, men det er netop det, Hr. Forvalteren vil forbyde os.

Clara.

Hvorfor det? Skal her ikke være Høstgilde idag?

GRAUMANN.

Ja, men jeg vil blot have, at de skal være maneerlige. Men saa skrige og skraale de: Forvalteren leve! og Herremanden leve!

CLARA.

Det er jo ikke værdt at blive vred over! Det er jo kun et Tegn paa deres Glæde og at de holde af Dem —

GRAUMANN.

Ja, De er nu altid saa god, Frøken. . . . .

LISE.

Og Hr. Forvalteren er altid saa slem.

CLARA.

Saamæn er Forvalteren ikke. Hr. Graumann er netop en god Mand. Jeg kjender ham bedre, end I. — Det er altid ham, som maa skjænde og sætte Jer i Rette, men naar Nogen af Jer har forseet sig, og Fader bliver vred og vil lade ham straffe, saa er det altid Hr. Graumann, som gaaer i Forbøn for ham.

ALLE

(forundrede og med dæmpet Stemme).

Saa — — —

GRAUMANN.

Ja, see det troe I nu ikke; for det tier jeg med: jeg roser mig ikke af det Gode, jeg gjør.

CLARA.

Men jeg veed det — og mig troe I dog vel, naar jeg siger det. Gaaer nu hen og gjør Alt istand til Dandsen. — Loen maa jo dog pyntes med Blomster, og I skal jo ogsaa Alle have Jeres bedste Stads paa. — Jeg har sagt til Gartneren, at han skal lade Jer faae saa mange Blomster, som I vil have.

(Choret gaaer bort undtagen CLAUS, som staaer flau tilbage.)

Tredie Scene.

CLARA. GRAUMANN. CLAUS.

CLARA
(til Claus).

Hvorfor gaaer Du ikke med? Du er jo den raskeste Dandser af dem Alle. Du pleier jo altid at være den muntreste af de unge Karle —

CLAUS.

Nu har jeg slet ingen Lyst til at være munter. —

CLARA.

Hvorfor ikke?

CLAUS.

Fordi jeg kan nok vide, at Forvalteren er fortrydelig paa mig.

GRAUMANN.

Vist er jeg ikke. Naar Du er høflig og ordentlig og fører Dig vel op, saa husker jeg ikke paa det, der er passeret.

CLAUS.

Er Hr. Forvalteren da ikke vred paa mig?

GRAUMANN.

Nei, jeg er ikke, min Søn. Gaae Du nu og hjælp de Andre — men stille og rolig og gjør ingen Optøier.

CLAUS.

Nei, det kan Hr. Forvalteren være vis paa. Hurra! Heisa! (løber ud)

Fjerde Scene.

GRAUMANN. CLARA.

GRAUMANN.

See nu! Vil Frøkenen nu bare see. — Ikke engang i min Nærværelse kan han bare sig.

CLARA.

De er ogsaa virkelig lidt sær, Hr. Graumann. — De skjænder for meget og er for misfornøiet med

Alting. De skulde gifte Dem, saa vilde De blive i bedre Humeur.

GRAUMANN.

Troer De det, Frøken? — Ja, jeg vil ogsaa betroe Dem, at — — —

CLARA.

Det er sandt: Min Fader vilde tale med Dem. Han er inde i Store-Stuen.

GRAUMANN.

Vil han det? Ja, saa maa jeg strax ind til ham. (Idet han gaaer:) Saa jeg er sær — og skjænder for meget? Det er aldrig faldet mig ind. (Bort.)

Femte Scene.

CLARA. EDWARD (som er kommen ind i Baggrunden under de sidste Replikker).

CLARA

(seer ham).

Edward!

EDWARD.

Min Clara!

CLARA.

For Himlens Skyld! Hvilken Forvovenhed! Har Du glemt, at Fader har strængt forbuden Dig at komme her og mig nogensinde at tale med Dig.

EDWARD.

Og har Du da glemt, Clara,[1] hvor ofte Du har lovet[2] at ville trodse enhver Hindring, som reiste sig imod os.[3]

CLARA.

Hvad vil Du da, at jeg skal gjøre?

EDWARD.

Sige ham, uden Trods, men med Rolighed og Bestemthed, at Du ikke kan elske nogen Anden uden mig, og at Du ikke vil give Din Haand til et Menneske, som Du aldrig har seet.

CLARA.

Du kjender ikke min Fader. Han er en Slave af sit Ord, og han vilde ikke for alt i Verden bryde det Løvte, han har givet sin Ungdoms Ven —

EDWARD.

Og for et saa ubesindigt Løfte, for en saa utilgivelig Grille skal vor hele Livs Lykke opoffres. — Din Fader kjender jo ikke engang det Menneske, han har valgt til sin Svigersøn; Alt

---

[1] I Original-Texten: «Har Du glemt, Clara».

[2] Orig.-T.: «hvor ofte Du med hellige Eder har lovet».

[3] I Orig.-T. tilføies: «og udholde selv Din Faders Forbittrelse hellere end at tilhøre nogen Anden.»

hvad han veed om ham, er, at han er en Søn af en af hans gamle Skolekammerater.

CLARA.

Men Justitsraad Smith er meget riig, og denne Søn er hans eneste Arving.

EDWARD.

Jeg veed det, Clara: jeg er fattig, jeg eier Intet. Men jeg veed ogsaa, at Du elsker mig. Det (er) min Rigdom.[1]

CLARA.

Edward!

EDWARD.

(Melodi af J. H. Lorck.)

Elskte Pige, jeg af Din Læbe
Trøst vil søge i al min Smerte.
Ingen Kummer mit Haab skal dræbe,
Naar Du evig er mig troe.

CLARA.

Ja, Din Pige vil troe Dig blive,
Kun Dit Billed boer i mit Hjerte.
Vil end Skjæbnen Dig fra mig rive,
Du dog evig der skal boe.

---

[1] Orig. T.: «. . . eier Intet. Min hele Rigdom er kun Din Kjærlighed.»

Sjette Scene.

DE FORRIGE. KAMMERRAADEN (kommer ud paa Trappen).

KAMMERRAADEN.

Hvad seer jeg! Min Datter og hendes Elsker! Du vover at trodse mit Forbud! Du veed, at jeg har forbudet Dig . . .

CLARA.

Kjære Fader!

KAMMERRAADEN.

Ikke et Ord vil jeg høre! Du gaaer paa Dit Værelse, til jeg lader Dig kalde.

CLARA.

O! men saa hør mig dog . . .

KAMMERRAADEN.

Maa jeg bede Dig at gjøre, som jeg siger. Du veed, at jeg er ikke vant til at taale Modsigelser.

CLARA.

O Gud! (gaaer grædende ind.)

Syvende Scene.

KAMMERRAADEN. EDWARD.

KAMMERRAADEN.

Og De, min Herre! De har vel ogsaa noget at sige til Deres Undskyldning?

EDWARD.

Dersom min Kjærlighed til Deres Datter ikke kan undskylde mig, saa har jeg ikke et Ord at sige.

KAMMERRAADEN.

Jeg har engang for alle bedet Dem at forskaane os for Deres Besøg, men det lader til, at det ikke har conveneret Dem at opfylde min Bøn.

EDWARD.

De tager Feil, Hr. Kammerraad! De har aldrig nedladt Dem til at bede, De har befalet Deres Datter at elske en Anden, og de har forbuden mig nogensinde at komme her. Vor Kjærlighed har De behandlet som en Forbrydelse;[1] og dog havde De maaskee ved Mildhed kunnet udrette, hvad der nu aldrig vil lykkes Dem: at faae Clara til at glemme mig.

KAMMERRAADEN
(forvirret).

Ja . . . Det kan være meget muligt, at min Vrede har forledet mig til . . . men jeg indseer dog virkelig heller ikke, at jeg var pligtig at give Dem Grunde for min Handlemaade . . . Forresten har

---

[1] Her er i Orig. indskudt: «kun for en Grilles Skyld, uden at anføre en eneste Grund, har De modsat Dem vor Lykke.»

jeg mine meget gode Grunde til at nægte Dem min Datters Haand; det er slet ikke fordi jeg har Noget imod Dem personligt. Tvertimod; saa vidt jeg kjender Dem, er De et meget vakkert Menneske, og min Nabo, Hofjægermesteren, hvis Børn De har den Ære at være Hofmester hos, har altid omtalt Dem som en særdeles fortræffelig ung Mand, der har hans fuldkomne Høiagtelse. — Men jeg har givet Justitsraad Smith mit Løvte om at forene min Datter med hans Søn. Det er den eneste af alle mine Ungdomsvenner, som jeg endnu har tilbage, og det har altid været mit kjæreste Ønske, ved en Forening imellem vore Børn at fornye det Venskab, som i vor Ungdom bandt os saa fast til hinanden. Var De kommen før, havde jeg maaskee aldrig modsat mig Deres Forbindelse med min Datter. Men som Sagerne nu staae, kan og vil jeg ikke tage mit Ord tilbage. Jeg venter endnu idag min tilkommende Svigersøn hertil; thi Forlovelsen skal declareres i Aften. Jeg har sendt min Vogn til Staden, for at modtage ham ved Postgaarden, og jeg undrer mig over, at han ikke allerede er her. — Jeg maa derfor bede Dem — og jeg beder Dem i al Venskabelighed —, at De ikke vil gjøre Forsøg paa at bringe min Datter til Ulydighed mod sin Fader. — Naturligviis: jeg indseer nok, at min Bøn udretter ligesaa lidet, som min Befaling; men

De kan derfor heller ikke tage fortrydeligt op, at jeg fra min Side gjør Alt, for at hindre Dem i nogensinde at see eller tale med min Datter.

Ottende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise.

Nu kommer de, Hr. Kammerraad! nu kommer de!

Kammerraaden.

Hvem?

Lise.

Lars Kudsk med den fremmede Herre fra Kjøbenhavn. De komme i fuld Karriere op ad Alleen.

Kammerraaden.

Hvad for noget? I fuld Karriere?

Lise.

Ja, Lars Kudsk pidsker i eet Væk paa Hestene, uagtet de løbe, som de fløi.

Kammerraaden.

Den uforskammede Knægt, at lade mine nye Svedfuxer gaae i Gallop. (til Edward:) Ja, De hører selv, at min Svigersøn kommer. (til Lise:) Gaae ned til min Datter og bed hende strax komme herud.

(til Edward:) Jeg kan begribe, at det ikke kan være Dem behageligt at træffe sammen med Deres Rival — og desuden for min Datters Skyld . . .

EDWARD.

Jeg forstaaer Dem, Hr. Kammerraad (gaaer.)

Niende Scene.

KAMMERRAADEN. GRAUMANN (aabner Stakitporten for:) JULIUS. Strax derpaa CLARA og LISE.

GRAUMANN
(til Julius).

Mel.: Schlozbauers Vals:

Vær saa god — denne Vei.

KAMMERRAADEN.

Naa, der har vi Manden.

JULIUS
(til Graumann).

O, jeg beer! Tusind Tak! (afsides:) Er han fra Forstanden?

KAMMERRAADEN.

Ah! min Ven! er De der!

JULIUS
(afsides).

Hvad mon det betyder?

KAMMERRAADEN.

Undskyld, at jeg Dem her først velkommen byder.

JULIUS.

Ih bevares! De maa ei genere Dem.
(afsides:) Jeg vil døe, hvis en Stavelse fatte jeg kan.

KAMMERRAADEN.

(afsides:) Det er en vakker Mand.
(høit:) Maa jeg her min Datter præsentere Dem?
(afsides:) Det er godt, han er smuk — saa betænker hun sig.

LISE.

(afsides:) Han skotter hen til mig.

JULIUS.

Frøken! jeg priser mig lykkelig,
At min Vei herhen førte mig.

KAMMERRAADEN.

Naa! saa svar!
Staae dog ei som en Nar!

CLARA.

Nei, o nei, skaan mig kjære Fa'er![1]

Kun forgjæves Du mig plager,
Jeg til Mand ham aldrig tager;
Selv hans Ydre mig mishager.
Skylden er ei min.
Ja forgjæves Du mig plager o. s. v.

LISE.

Af hvad her jeg alt opdager
Han min Frøken ei behager.

---

[1] Efterstaaende Sang synges samtidigt af Clara, Lise, Julius, Kammerraaden og Graumann.

Hun nok helst den Anden tager,
Gid da han var min!
Ja, af hvad jeg alt opdager o. s. v.

JULIUS.

Dersom jeg mig ei bedrager,
Man nok Feil af Manden tager,
Men den Spøg mig nok behager,
Skylden er ei min.
Ja, hvis jeg mig ei bedrager o. s. v.

KAMMERRAADEN.

Troer jeg ei, Dig Fanden plager,
Slig en Elsker Dig mishager,
Rigdom, Skjønhed selv Du vrager,
Er da Skylden min?
Ja, jeg troer, Dig Fanden plager o. s. v.

GRAUMANN.

Dersom jeg mig ei bedrager,
Fyren hende ei behager,
Hun nok helst den Anden tager,
Hendes Smag er min.
Ja, hvis jeg mig ei bedrager o. s. v.

KAMMERRAADEN.

Nu, min Ven! maa jeg Dem lidt Forfriskning byde?

JULIUS.

Nei, jeg be'er! ellers Tak! jeg kan Intet nyde.

KAMMERRAADEN.

De har kjørt, det jeg veed, næsten tyve Miile.

JULIUS.

Jeg har havt Leilighed underveis at hvile.

KAMMERRAADEN.

Man med Posten ei har Tid at hvile sig.

JULIUS.

Deres Kudsk var saa god paa den sidste Miilsvei
I en Grøft at vælte mig.

KAMMERRAADEN.

Ih men Gud bevare's vel! hvad siger De?

JULIUS.

Herre Gud, bryd Dem ei om en slig Bagatel.

KAMMERRAADEN.

Men kjære Ven fortæl!

JULIUS.

Han var fuld, og den Klods
Vogn og os smed omkuld
Ned i sorten Muld.

KAMMERRAADEN.

Men min Gud! Slap De da godt derfra uden Knæk?

JULIUS.

Jo, jeg slap med Skræk.

CLARA, LISE, JULIUS, KAMMERRAADEN, GRAUMANN.

Ja det kan man kalde Lykke, at De (jeg) slap med hele Lemmer.
Denne Tour (De) jeg vist ei glemmer meer i Deres (i mit hele) Liv.
Ja det var et Mesterstykke, at De (jeg) slap med hele Lemmer.

Kammerraaden.

Men vil De ikke behage at træde indenfor? Det er en Skam, at vi lade Dem staae her.

Julius.

Min Herre! Saavidt jeg kan mærke er her en Misforstaaelse paa en af Siderne. Jeg har ikke den Ære at kjende Dem, og jeg tvivler meget paa, at jeg har den Ære at være kjendt af Dem.

Kammerraaden.

Hvorledes? Er De ikke en Søn af Justitsraad Smith i Kjøbenhavn?

Julius.

Nei jeg er ikke!

Kammerraaden.

Er De ikke hans Søn?

Julius.

Nei!

Kammerraaden.

Aa, De vil spøge! — Ja, Deres Fader sagde mig i Forveien, at De var et lystigt Hoved — at De altid havde saamange moersomme Indfald — og nu vil De have lidt Løier med os.

Julius.

Nei, jeg forsikkrer Dem: det er den rene Sandhed —

KAMMERRAADEN.

Men hvorledes kommer De da her, min Herre?

JULIUS.

Ja, jeg er ligesaa forundret derover, som De. Jeg er reist fra Kjøbenhavn for at besøge en gammel Onkel, der hører til de Hellige. Han er saa hellig, at jeg troer, at han snarere gik barfodet igjennem Verden, end at han skulde holde Eqvipage. — Jeg blev derfor yderst forundret over at finde en smuk Cabriolet ved Poststationen for at hente mig til mit Bestemmelsessted; men da Kudsken paastod, at han skulde have mig med, saa fandt jeg mig i at tage Plads i den magelige Vogn — — og saaledes kom jeg — uden selv at vide det — hertil. —

KAMMERRAADEN.

Men, min Herre! Hvad skal alt dette sige? — — — Ah, nu forstaaer jeg Dem (tager ham til en Side). . De vilde, uden at være kjendt, see min Datter og vinde hendes Kjærlighed. — De hører til den moderne Verden, og kan formodentlig ikke finde Dem i et Parti, som i Forveien er arrangeret af Fædrene.

JULIUS.

Deres Datter, siger De? . . .

KAMMERRAADEN.

Ja, tilstaae De det kun.

JULIUS.

Ja, jeg nægter ikke, jeg finder hende høist indtagende, men . . .

KAMMERRAADEN.

Naa, vær kun rolig! Jeg gaaer ind paa Deres Idee. (høit:) Nu vel, jeg mærker, at det Hele er en Feiltagelse, og jeg maa bede Dem meget undskylde, at min Kudsk har baaret sig saa dumt ad. Men siden Tilfældet har forskaffet os Deres behagelige Selskab — imod Deres Villie —, har De da ikke Lyst at tilbringe Dagen hos os? — Her er just Høstgilde idag, og jeg troer, at det kun vil beroe paa Dem selv, om De skal kjede Dem eller more Dem hos os.

JULIUS.

Jo, med megen Fornøielse. (afsides:) Det kan jo blive ret moersomt.

KAMMERRAADEN.

Min Datter vil nok gjøre Dem bekjendt med Egnen. Her er mange deilige Partier i Nærheden, som nok kan interessere Enhver, der ikke har været her før.

CLARA.

Hvorledes? Jeg, min Fader?

KAMMERRAADEN.

Javist, mit Barn. Jeg har Forretninger med

Hr. Graumann, og der er endnu en Stund inden Dandsen begynder.

JULIUS.

Min Herre, jeg er Dem uendeligt forbunden for Deres Artighed. Men jeg siger Dem endnu engang: Jeg er ikke den, De antager mig for.

KAMMERRAADEN.

Nu vel! saa er De ikke den. Men De er mig ligefuldt velkommen. (afsides:) Et lille Fif, og jeg skal fange ham.

JULIUS.

Ja, De hører selv, Frøken. (taler sagte med Clara.)

KAMMERRAADEN
(til Graumann).

Det var Dem, jeg skulde tale med, Hr. Graumann. (taler sagte med Graumann.)

LISE
(i Forgrunden).

Gud! Hvor han er nydelig! Det er da en anderledes smuk Fyr end den kjedelige Hr. Hovmester, som altid gaaer og hænger med Ho'det, og som Frøknen er saa forelsket i. Ja, nu stikker Kjøbenhavneren ham nok ud, og saa faaer vi Bryllup her paa Gaarden. (gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige (uden Lise).

Julius.

Hvis jeg turde haabe, at Frøknen desuagtet vilde vise mig . . .

Kammerraaden
(til Graumann).

Nu har De vel forstaaet mig. (raaber:) Deres Tjener, Hr. Smith!

Julius
(vender sig hurtigt om).

Ærbødige Tjener!

Kammerraaden.

Ha ha ha ha ha! Naa, fik vi Dem der! ha ha ha ha ha!

Julius.

Hvoraf leer De?

Kammerraaden.

Ha ha ha! Der forløb De Dem, kjære Ven, ha ha ha!

Julius.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Kammerraaden.

Naa, saa De er altsaa ikke Hr. Smith? ha ha!

Julius.

Jeg hedder rigtignok Smith; men jeg er ikke en Søn af Justitsraad Smith.

Kammerraaden.

Aa Passiar! Nei, nu narrer De os ikke længer.

Julius.

Men, jeg forsikkrer Dem. Der er saa mange Mennesker i Kjøbenhavn af det Navn, at det let kan give Anledning til en Feiltagelse. — Deres Kudsk skulde hente den unge Smith fra Kjøbenhavn; og, da han kun havde Valget imellem en gammel Oberst, to Damer, en Amme, et lille Barn og mig, saa seer De selv . . .

Kammerraaden.

Ha ha ha! Ja, De er en moersom Fyr! Naa, velkommen min unge Ven. Lad mig ret for Alvor ønske Dem velkommen, og lad os saa gaae ind og faae os en Passiar om Deres Fader og om Deres egne Hensigter — — eller maaskee De hellere først vil spadsere en lille Tour med Clara i Lunden — der er kjøligt . . .

Julius.

Ja! ja! Det vilde jeg rigtignok helst.

Kammerraaden.

Naa, som De vil! (tager ham til Side.) Gjør Dem

nu gode Venner med Clara. De veed nok: det første Indtryk det er det vigtigste.

JULIUS.

Jeg vil gjøre Alt for at behage en saa smuk ung Dame.

KAMMERRAADEN.

Ja, hun er lidt knibsk, men det har ingen Nød — og mit Samtykke har De jo i alt Fald.

JULIUS.

Ja—a— jeg takker Dem ret meget.

KAMMERRAADEN.

O, jeg beer! (høit:) Naa, ja saa vil jeg med Deres Tilladelse besørge nogle Forretninger med min Forvalter; — og Du Clara Du maa vise den unge Herre fra Hovedstaden, at vi Folk fra Landet ikke ere tabte bag af en Vogn.

JULIUS.

Saa kjører De formodentlig aldrig med Deres egen Kudsk.

KAMMERRAADEN.

Ha ha ha! De er en Satiricus! De er just en Mand efter mit Hoved.

JULIUS
(sagte).

Men troer De, at jeg ogsaa er en Mand efter Deres Datters Hoved?

KAMMERRAADEN
(sagte).

Ganske sikkert! (høit:) Naa, jeg anbefaler mig saalænge.

KAMMERRAADEN.

Mel. af Mozart: «Liebe Kinder! Höret zu!»

Kjære Børn! Spadserer nu
Under Bøgens Grene.

CLARA.

Fader! Men betænker Du?
Skal vi gaae alene?

KAMMERRAADEN.

Lad Gud Amor lede Jer,
Snart I ham vil finde.

CLARA.

Han en daarlig Leder er,
Thi han gaaer i Blinde.

JULIUS.

Frøken! Jeg var glad, at vi
Skulde vandre tvende;
Men i Amors Compagnie
Gaaer jeg heller trende.

CLARA.

Lundens Gang er smal og krum,
Pladsen knap derinde.

KAMMERRAADEN.

O, hvor der er Hjerterum,
Amor Plads kan finde.

Clara.[1]

For min Sjæl hans Billed staaer,
Som jeg gav mit Hjerte,
Selv naar Hjertet bange slaaer,
Fryd er i dets Smerte.
Jeg i Lundens stille Lye
Offrer ham min Tanke,
Naar til Hvile Alle tye,
Kjærligt der vi vanke.

Julius.

Hvis jeg hendes Blik forstaaer,
Banker hendes Hjerte;
Men naar Hjertet bange slaaer,
Fryd er i dets Smerte,
Hun i Lundens stille Lye
Røber mig sin Tanke,
Elskovs Gud vil til os tye,
Kjærligt med os vanke.

Kammerraaden.

Nu jeg tænker Planen lykkes,
Hun nok meer ei klager,
Naar hun med Brudekrandsen festlig smykkes,
Og hun ham behager.
Hun den Anden nok vil glemme,
Naar fra ham hun fjernet er,
Hun da Fornuftens Stemme
Lyde vil og vist ham glemme;
Denne Fyr sig ei la'er skræmme,
Hvis jeg ikke feiler her.

(Kammerraaden gaaer.)

---

[1] Efterfølgende tre Vers synges samtidigt af Clara, Julius og Kammerraaden.

Ellevte Scene.

JULIUS. CLARA.

JULIUS
(afsides).

Han gaaer virkelig og lader mig blive alene med hans Datter. Ja — jeg kan jo ikke være saa ugalant. (til Clara:) Min Frøken! Jeg veed ikke, om jeg tør byde Dem min Arm?

CLARA.

Min Herre! Jeg troede ikke, at De kunde misforstaae et Plaisanteri af min Fader. De indseer vist, at det ikke kunde være hans Alvor, at vi skulde spadsere alene.

JULIUS.

Nei, ganske vist — — — Men jeg stoler paa Deres Faders Ord, at vi ville finde en Ledsager.

CLARA.

En Ledsager?

JULIUS.

Ja, Gud Amor!

CLARA.

Ah, saaledes? Ja, jeg veed nok, at de unge Piger her i Egnen kalde denne Lund «Amors Lund», men om han virkelig skulde have opslaaet sit usynlige Tempel her, derom tvivler jeg meget.

Skulde De paa Deres Spadseretour igjennem Lunden træffe den bevingede lille Gud, da vil han vist med al Aabenhjertighed sige Dem, hvad jeg haaber, at De har Delicatesse nok til at forskaane mig for at sige Dem. (neier for ham og gaaer.)

Tolvte Scene.

JULIUS

(alene; seer efter hende).

Han vil sige Dem, hvad De vil forskaane mig for at sige Dem. — Det er aabenbart: hendes Hjerte har jeg ikke erobret!

Trettende Scene.

JULIUS. LARS KUDSK.

JULIUS.

Ah! Der har vi min drukne Postillon.

LARS

(seer sig omkring).

Det er jo Løgn!

JULIUS.

Hvad er Løgn?

LARS.

At Kammerraaden er her.

JULIUS.

Det er sandt.

LARS.

Hvor er han da?

JULIUS.

Han er inde i Huset.

LARS.

Saa er han jo ikke her.

JULIUS.

Det veed jeg nok. — Hvad vil han ham?

LARS.

Jeg vil flye ham disse Breve, som jeg fik med fra Posthuset.

JULIUS.

Ja, nu kan han ikke faae ham i Tale. Han har Forretninger med sin Forvalter.

LARS.

Mange Tak, gode Herre. Saa vil jeg gaae ind til ham.

JULIUS.

Hørte han ikke, at jeg sagde, han havde Forretninger? Desuden er det nok ikke raadeligt, at han lader sig see for Kammerraaden i den Forfatning, han er.

LARS.

I hvad for en Forfatning?

JULIUS
(ærgerlig).

Aa, for Fanden! han er jo fuld.

LARS
(forundret).

Hvad for noget? Er Kammerraaden fuld?

JULIUS.

Er han gal? Nei, han er fuld.

LARS.

Hvem? jeg?

JULIUS.

Ja, det har jeg maattet bekjende. Har han glemt, at han smed mig i Grøften paa Veien?

LARS.

Det var ikke min Skyld, gode Herre. Havde der ingen Grøft været, saa var det aldrig passeret. Jeg kjører en deilig Tømme, naar jeg selv skal sige det. Men de fordømte Bæster, de vilde ikke lystre. Havde jeg havt en ordentlig Pidsk . . .

JULIUS.

Aa, jeg synes, at den, han har, er upaaklagelig.

LARS.

Men der er ingen Snært ved, gode Herre.

JULIUS.

Jeg synes saamæn, der er baade Snært og Smæld ved.

LARS.

Dersom gode Herre selv vilde prøve engang.

JULIUS.

Ja, gaae nu sin Vei! Jeg er kjed af hans Passiar. Giv mig Brevene, saa skal jeg levere dem til Kammerraaden.

LARS.

Vil han være saa god? Da byder jeg ham saa mange Tak. Farvel, gode Herre! (gaaer, men vender om igjen.) Hvordan var det, gode Herre? Sagde han ikke, at Kammerraaden var fuld?

JULIUS.

Pak sig nu sin Vei, siger jeg, eller jeg skal hjælpe ham paa Gled.

LARS.

Hør, det er nok ikke værdt at tale noget derom til Folkene — for, naar saadan noget kom ud imellem dem, saa . . .

JULIUS.

For Fanden! Gaae nu, siger jeg, og hold Mund!

LARS.

Jeg holder reen Mund, gode Herre; saadan noget kan hænde en Mand.[1] (bort.)

Fjortende Scene.

JULIUS
(alene).

«Velbaarne Hr. Kammerraad og Landvæsens Commissair Krahl.» — Ah! altsaa min forekommende Vært hedder Krahl. — Det er en meget vidtløftig Correspondance, han fører. Her er ikke mindre end eet, to, tre, — hvad er det? «Velædle Frøken Clara Krahl.» Det er til Datteren. Denne kolde Skjønhed hedder altsaa Clara. Et meget romantisk Navn, og ligesaa smukt som hun selv. (nynner:) «Lille Clara! Bliv ei vred paa mig, at jeg er saa» . . .

Femtende Scene.

JULIUS. LISE (kommer ind).

LISE
(afsides).

Der staaer den smukke Frier fra Kjøbenhavn. Det er underligt, at han er alene.

---

[1] I Orig. Text: «hænde den Bedste.»

JULIUS
(afsides).

See der er en virkelig landlig Skjønhed! (højt:) Tjener Du her paa Gaarden, mit Barn?

LISE.

Jo! Jeg er Gartnerens Datter, Lise —

JULIUS.

Ja saa! Altsaa en af Floras Døttre — —

LISE.

Nei, min Fader hedder Bastian, og jeg er hans eneste Barn.

JULIUS
(afsides).

Enten er den lille Lise en Skjælm eller hun er meget landlig. (høit:) Og Du figurerer vel desuden som Terne her paa Borgen?

LISE.

Hvad sagde De?

JULIUS.

Jeg mener, at Du er vel Frøken Claras Kammerpige?

LISE.

Naa saaledes? Ja det er meget rigtigt. Og undertiden er jeg endogsaa hendes Fortrolige.

JULIUS
(afsides).

Hvor fiffig! (høit:) Vil Du da maaskee i al Fortrolighed levere Din Frøken dette Brev og sige, at det er kommet med Posten.

LISE
(langtrukken).

Med Posten? — — —

JULIUS.

Ja, med Posten fra Kjøbenhavn.

LISE.

Nei, det kan jeg umueligt sige.

JULIUS.

Hvorfor ikke?

LISE.

Fordi jeg altid siger Sandhed. — Og dette Brev — — — —

JULIUS.

Hvad det? — — —

LISE.

Det er bestemt fra Dem selv.

JULIUS.

Aa, hvor falder Du paa det?

LISE.

Jo, det er bestemt fra Dem selv! Det turde jeg vædde med Dem om, hvad det skulde være. — Nu løber jeg ind med det, og saasnart Frøknen har læst det, saa skal jeg nok faae at vide . . .
(vil gaae.)

JULIUS.

Nei, hør Lise, hvad jeg vil sige Dig — — —

LISE.

Nei, jeg maa skynde mig; thi jeg er meget nysgjerrig (løber ind.)

Sextende Scene.

JULIUS
(alene).

Saa! nu kommer der vel en ny Feiltagelse! Paa min Ære! dette Eventyr begynder at more mig. Efter Alt hvad jeg kan faae ud af det, som er passeret, saa venter man idag en Frier, der har samme Navn, som jeg, og som hverken Faderen eller Datteren har seet. — Kammerraaden har bestemt sin Datter for mig; Kammerpigen protegerer mig — og Datteren hader mig. — Det er netop

det Piqvante; thi, dersom jeg ogsaa behagede hende, saa maatte det Hele snart komme til en Forklaring. Jeg indseer virkelig ikke, at jeg kan gjøre bedre, end at lade dem blive i Troen og more mig her idag — i Morgen kan jeg reise videre til min Onkel, hvor jeg neppe vil finde en saa glimrende Modtagelse. — Den gode Kammerraad skal ikke kunne beklage sig over, at det er mig, der har narret ham. Dands og Lystighed vil her blive til langt ud paa Natten, og naar jeg saa, efter en vel anvendt Dag, og et Par Timers Søvn, i Morgen tager Afsked fra Familien — efter at have spiist Frokost —, saa er jeg vis paa, at min Vært er saa galant at lade sin Cabriolet spænde for og kjøre mig til mit Bestemmelsessted, om aldrig (for) andet, saa for at vise, at hans Kudsk kan kjøre, uden at vælte Folk i Grøften. — — Kunde dog ogsaa være, at han lod mig gaae tilfods — — — Nu vel, lad gaa! — (synger:)

Mel. af «Syejomfruerne i Charlottenlund»: «Glutterne hvile».

I Dag vil jeg hvile
I Glædernes Favn;
I Dag vil jeg ile
Til Kjærligheds Havn!
I Dag vil jeg synge
Om Bacchantinders Flok
Og Rankerne slynge
Om Tinding og Lok.

I Morgen jeg klager
Og synger Choral,
Mens Onkel mig plager
Med Dyd og Moral;
Men først vil jeg hvile
I Glædernes Favn
Og lystigt henile
Til Kjærligheds Havn.
La la la.

I Dag for en Anden
Jeg nyder Credit!
Hvis Navnet gjør Manden,
Er Navnet jo mit.
I Dag vil jeg spøge
Med Kjærligheds Gud
Og dristig forsøge
At trodse hans Bud!

I Morgen jeg sukker
Og faster og be'er,
Paa Verden jeg pukker,
Dens Daarskab jeg seer;
Men først vil jeg fryde
Ved Verden min Sjæl,
Dens Daarskaber nyde
Til Trods for mig selv.
La la la.

Syttende Scene.

JULIUS. CLARA (med Brevet i Haanden).

JULIUS.

Ah! der er Frøkenen! (bukker dybt for Clara og gaaer.)

CLARA.

Han gaaer! han er fornærmet!

JULIUS
(vender om).

Om Forladelse! Jeg har leveret Deres Kammerpige et Brev. Jeg veed ikke, om Frøkenen har modtaget det.

CLARA.

Jo, jeg har allerede læst det. [[1] Det er just i denne Anledning jeg kommer, og hvis det ikke generer Dem, ønskede jeg gjerne at tale med Dem.

JULIUS.

Med mig? — Det vil være mig en stor Fornøielse!

CLARA.

Jeg maa da først bede Dem om Forladelse for den Mangel paa Opmærksomhed, hvormed jeg modtog Dem, og for den næsten stødende Maade, hvorpaa jeg forlod Dem. Men] den Aabenhjertighed, hvormed De i Deres Brev forsikkrer mig om Deres fuldkomne Ligegyldighed for mig, giver mig Mod til at være ligesaa oprigtig imod Dem.

---

[1] Det indklamrede Parti er overstreget i Souffleur-Bogen.

JULIUS.

Hvorledes Frøken?

CLARA.

De viser mig deri den Fortrolighed at tilstaae mig, at De er hemmeligt forlovet, imod Deres Faders Villie, og (at) det af den Grund er Dem umuligt at indgaae den Forbindelse, som han og min Fader have aftalt. — Jeg skylder Dem at vise Dem samme Fortrolighed, [[1]og jeg er overbeviist om, at De ligesaalidet vil misbruge min Tillid, som jeg vilde røbe Deres Hemmelighed]: — jeg er ogsaa forlovet.

JULIUS.

Hvad hører jeg? De er hemmeligt forlovet.

CLARA.

Ikke hemmeligt. Min Fader veed, at jeg elsker en Anden, og dog vil han tvinge mig til at ægte Dem.

JULIUS.

Ja saa!

---

[1] Det indklamrede Parti er overstreget i Souffleur-Bogen.

Clara.

De kan selv dømme om min Fortvivlelse, da jeg i Dem saae den forhadte Frier, hvis blotte Navn indjog mig Skræk. Men nu, da jeg veed, at De selv er ligesaameget imod Partiet, som jeg . . .

Julius.

Ja Frøken . . . jeg maa da sige Dem, at det Brev der, det var skrevet før end jeg kom hertil. Og jeg maa tilstaae, at jeg efter at have seet Dem . . .

Clara.

Hvorledes, min Herre . . .

Julius.

Saa er det virkelig faldet mig ind, at Børn næsten altid have Uret i at sætte sig op imod deres Forældres Villie. Forældre veed i Grunden langt bedre end vi selv, hvad der tjener til vort sande Gavn, og en Faders Myndighed er desuden ikke saa let at trodse.

Clara.

[Min Herre![1]] Jeg kom her i Tillid til Deres

[1] Overstreget i Souffleur-Bogen.

Erklæring i dette Brev, ikke for at være Gjenstand for Deres Spot. (gaaer.)

JULIUS
(holder hende tilbage).

Men kjære Frøken! Hvor kan en ubetydelig Spøg fornærme Dem? Vær De ganske rolig: De skal ikke blive min Kone.

CLARA.

Men, min Herre! Jeg kan slet ikke forstaae mig paa Dem.

JULIUS.

Stoel De paa hvad der staaer i Brevet. Jeg selv vil gjøre Alt, hvad De fordrer af mig, for at De kan blive forenet med den, som De elsker.

CLARA.

Der er kun en eneste Maade, og det er, at De formaaer Deres Fader til at tage sit Ord tilbage.

JULIUS.

Ja, bedste Frøken. Jeg kan kun svare dertil: at det er en Umulighed for min Fader, at tage noget Løfte tilbage, som han engang har givet. (afsides:) Han er død for mange Aar siden.

[[1] Clara.

O Gud! saa er alt mit Haab ude! De skriver i Deres Brev, at De er i den Grad afhængig af Deres Fader, at De paa ingen Maade tør sætte Dem op imod hans Villie, og at De ikke for nogen Priis i Verden tør tilstaae ham den Forbindelse, De har indgaaet. — Men hvor meget større Myndighed har ikke en Fader over sin Datter? De er Mand! De bør vise Mod og Characteerfasthed. — En Søn kan dog umuligt være saa afhængig af en Fader som en Datter.

Julius.

Ja, det er meget sandt; men en Datters Bønner og Overtalelser har dog langt mere Magt over en Faders Hjerte.

Clara.

Ikke over min Fader. — Og desuden er han allerede saa indtaget af Dem, at han aldrig vilde lade sig bevæge til at bryde sit Ord. Endnu i dette Øieblik holdt han en Lovtale over Dem for at overbevise mig om, at jeg burde elske Dem, og at det var min Pligt at række Dem min Haand, og at jeg ikke var værdig til en saa stor Lykke.

---

[1] Det indklamrede Parti er overstreget i Souffleur-Bogen.

JULIUS.

Han er sandelig altfor god.

CLARA.

Tael De med ham. Tilstaae ham reent ud, at De er forlovet, og at De ikke kan nænne at gjøre den Pige ulykkelig, som har bundet sin Skjæbne til Dem.

JULIUS.

Ja, min kjære Frøken . . . . De forlanger virkelig for meget af mig.]

CLARA.

Og dog lovede De, at De vilde gjøre Alt, hvad jeg fordrede af Dem, for at dette Parti kunde gaae overstyr.

JULIUS.

Ja . . . . jeg nægter jo ikke . . . . Det vil sige . . . . Nu vel! Hvad jeg har lovet, det skal jeg holde! De skal ikke blive min Kone.

CLARA.

Vil De da aabenbare Deres Fader Alt?

JULIUS.

Ja, det veed jeg endnu ikke . . . . Men jeg gjentager mit Løfte: Deres Fader skal selv nægte mig Deres Haand.

Clara.

O Gud! Jeg takker Dem!

Julius.

Ja, Gud velsigne Dem: ikke noget at takke for. — Men er De nu ogsaa overbeviist om, Frøken, at den eneste Hindring er det Løfte, som Deres Fader har givet mig om Deres Haand? Og troer De, at naar denne Hindring er beseiret, han da vil give sit Samtykke til Deres Forening med den, De elsker?

Clara.

Ja, det tvivler jeg ikke om. — Edward er et fortræffeligt Menneske, som min Fader umuligt kan have noget imod. —

Julius.

Ja, Frøken, Smag og Behag er saa forskjellig.

Clara.

O, De spøger. Jeg begriber ikke, hvor De kan være i saa godt Humeur . . .

Julius.

Og De da? — Er De da ikke (i) godt Humeur? Jeg troede, at De nu var fuldkommen lykkelig, da De veed, at De slipper for at faae mig til Mand.

CLARA.

Jeg beder Dem: lad os ikke tale mere derom.

JULIUS.

Nei lad os heller tale om . . . Edward, det interesserer Dem nok mere. Og jeg forsikkrer Dem, at det vil interessere mig ligesaa meget at gjøre hans Bekjendtskab. Kommer han ikke her i Huset?

CLARA.

Nei, Gud!

JULIUS.

Men maaskee — dersom jeg gjorde en lille Spadseretour i Amors Lund — maaskee jeg da traf ham.

CLARA.

Nei, min Fader har paa det Strængeste forbudet mig nogensinde at tale med ham.

JULIUS.

— Og det er vel ikke tænkeligt, at De, i Stedet for at tale med ham — — Nei . . .

CLARA.

Hvad mener De?

JULIUS.

Jeg mener, at De ved et Par skrevne Ord forsikkrede ham om Deres bestandige Hengivenhed.

Clara.

Hvorledes, min Herre . . .

Julius.

Ja, for dersom De vilde have et Brev besørget saaledes, at ingen Dødelig fik det at-vide, saa lover jeg Dem, at jeg skal opsøge ham, om saa Veien gik igjennem Ild og Vand.

Clara.

De forlanger en Fortrolighed af mig . . .

Julius.

Ja, det er den eneste Maade, hvorpaa De kan faae mig til at interessere mig for Deres Kjærlighed. De maa betroe mig Alt! De maa vise mig, at De ogsaa interesserer Dem for mig. — Herre Gud! Naar jeg nu viser Dem den Godhed, ikke at ville have Dem til Kone.

Clara.

Ja, det er jeg Dem uendeligt forbunden for.

Julius.

Saa skal De ogsaa skjænke mig Deres hele Fortrolighed. — Giv mig en lille Billet til ham — eller giv mig mundtlig Bud til ham. Siig mig, hvad Deres Hjerte ønskede, at De selv turde sige

ham. De skal see, at jeg ikke skal glemme et Ord deraf.

Clara.

Hr. Smith! Hvad De der fordrer af mig ...

Julius
(synger).

Hvad jeg fordrer er kun ringe,
Kun et Venskabsbaand
For det Offer, jeg maa bringe
Ved at afslaae Deres Haand.

Clara.

De et Offer dette kalder,
Og det dog saa let Dem falder.

Julius.

Deres Venskab, ene det,
Gjør mig hvert et Offer let.
Lad med mundtlig Bud mig vandre
Til den elskte Ven.

Clara.

Jeg er bange, De til Andre
Skal fortælle det igjen.
[[1]Ved et Brev er mindre Farer.
Seglet der hvert Ord bevarer.

---

[1] De indklamrede Strofer ere overstregede i Souffleur-Partiet.

JULIUS.

Seglet paa min Læbe sæt!
Da det brydes ei saa let.

CLARA.

Jeg vil heller taus bevare
I mit eget Bryst,
Hvad han ikke kan erfare
Af den Elsktes egen Røst.]

JULIUS.

De min Tillid da foragter.

CLARA.

Som min Ven jeg Dem betragter.

JULIUS.

Ja, kun det Dem frelse kan,
Ellers bli'er jeg Deres Mand.

CLARA.

Ja, nu ligger min Skjæbne alene i Deres Haand. Og tør jeg nu ogsaa stole paa Deres Venskab?

JULIUS.

Saa sikkert som jeg tør stole paa Deres.

CLARA.

Saa er jeg rolig. Saa vil jeg med Deres Tilladelse gaae ind og ordne Alt til at modtage de Fremmede; thi De maa vide, at alle Omegnens

Honoratiores ere inviterede her i Dag til Høstgilde. —

JULIUS.

Jeg fatter, hvilke Pligter der da hvile paa Husets Datter. (Clara gaaer.)

Attende Scene.

JULIUS
(alene).

Saa! det er en rar Commission, jeg der har paataget mig — — Ja det er sandt: mit Løfte om, at hun ikke skal blive min Kone, det har jeg da let ved at opfylde. — Men det gjør mig virkelig ondt for den stakkels Pige, hun sætter nu al sin Lid til mig — og misbruge hendes Tillid, det nænner jeg ikke; det var desuden slet. — Men hvordan Fanden skal jeg bære mig ad med at faae hendes Fader til at tage det Løfte tilbage, som han har givet den virkelige Hr. Smith — — — Hvordan? — (betænker sig meget længe og siger leende:) Det er sku ikke nogen gal Idee! — Og den har det Fortrin, at den er saa overmaade simpel. — — — Jeg behøver jo blot at blive ved at gaae for den virkelige Hr. Smith — og saa — — —

Nittende Scene.

JULIUS. GRAUMANN.

GRAUMANN.

Ah! see, er Herren der!

JULIUS
(afsides).

Død og Plage! Nu er det nok bedst, at jeg strax begynder min Rolle.

GRAUMANN.

Hr. Kammerraaden sendte mig for at see efter Dem. Jeg troer, at han er selv gaaet ind i Lunden for at lede efter Dem: han er saa bange for, at De skal kjede Dem.

JULIUS.

Sender han Dem ud for at more mig?[1]

GRAUMANN.

Nei! aa nei! Men for at spørge, om der er noget, De har at befale. — Han har saamæn selv givet Ordre til hele Husets Folk, at de skal ansee Dem som Herre her paa Godset. — Saalænge De opholder Dem her, skal Alle lyde Dem, og Alting skal gaae efter Deres Hoved.

---

[1] I Original-Texten: «Og for at more mig, sender han Dem for at holde mig med Selskab?»

Julius.

Det lader ikke til at være efter Hr. Forvalterens Hoved. —

Graumann.

Nei, jeg skal ikke nægte: det vil falde mig lidt vanskeligt at ansee nogen Anden for Herre her, end Hr. Kammerraaden selv.

Julius.

Ja, det er da endelig temmelig ligegyldig, om det falder ham vanskeligt eller ikke.

Graumann.

Ham? Jeg er ikke vant til at blive sagt «han» til.

Julius.

Da veed jeg dog, at man siger ikke «hun» til ham.

Graumann.

Nei, men Hr. Kammerraaden siger selv «De» til mig, og Frøknen siger: «Hr. Forvalter».

Julius.

Det er meget dumt baade af Kammerraaden og Frøknen.

GRAUMANN.

Dumt? — Siger De om Hr. Kammeraaden, at det . . . .

JULIUS.

Hvad behager?

GRAUMANN.

Ingen Ting. — Jeg siger ikke et Ord. Her er det nok bedst at tie.

JULIUS.

Det vil jeg raade ham til at gjøre altid, indtil han bliver spurgt.

GRAUMANN
(arrig).

Jo! (gaaer.)

JULIUS.

Hvor vil han hen?

GRAUMANN.

Jeg vil ud til Studene — paa Marken.

JULIUS.

Bliv lidt! Jeg har noget at spørge ham om. Er her nogen ordentlig Ridehest paa Gaarden?

GRAUMANN.

Ja!

JULIUS.

Er her meer end een, som duer noget?

GRAUMANN.

Ja!

JULIUS.

Hvormange?

GRAUMANN.

Fem!

JULIUS.

Er her Jagtrettighed til Godset?

GRAUMANN.

Ja!

JULIUS.

Er her nogle gode Rifler?

GRAUMANN.

Ja!

JULIUS.

Gaaer Kammerraaden selv paa Jagt?

GRAUMANN.

Nei!

JULIUS.

Har han en god Viinkjælder?

GRAUMANN.

Ja!

JULIUS.

Hvem har Nøglen dertil?

GRAUMANN.

Det har jeg!

JULIUS.

Fly mig den!

GRAUMANN.

Hvad behager?

JULIUS.

Hørte han ikke, hvad jeg sagde?

GRAUMANN.

Jo, jeg gjorde ....

JULIUS.

Naa, saa lad det faae en Ende!

GRAUMANN
(giver ham Nøglen).

Vær saa artig!

JULIUS.

Godt!

Tyvende Scene.

De Forrige. Claus.

Julius
(raaber ud).

Heida! Jens! Peter! Søren! Er der Ingen?

Claus
(kommer løbende).

Jo, her er jeg!

Julius.

Veed Du, hvor Viinkjælderen er?

Claus.

Ja, det veed jeg godt.

Julius.

Saa kom med mig og viis mig Veien. (til Graumann:) Dersom Kammerraaden spørger efter mig, saa er jeg dernede. Der kan han træffe mig. (bort.)

Enogtyvende Scene.

Graumann
(alene).

Nei, det er til at ærgre sig ihjel over. Og til saadan en Vindhas vil Herren kaste sin Datter

hen. — Den gode velsignede Frøken, som jeg har baaret paa mine Arme.

Toogtyvende Scene.

Kammerraaden. Graumann.

Graumann.

Naa, er De der, gode Herre! Gud være lovet!

Kammerraaden.

Hvad er der paa Færde?

Graumann.

Aa, jeg er saa forbittret, at jeg neppe kan tale. Vil De see, hvor mine Knæer ryste under mig, saadan har jeg ærgret mig.

Kammerraaden.

Hvorover?

Graumann.

Over ham! Ham fra Kjøbenhavn.

Kammerraaden.

Min Svigersøn?

Graumann.

Ja, Gud hjælpe os alle, og den stakkels Frøken især, naar han bliver Svigersøn her i Huset.

Kammerraaden.

Men hvad har han da gjort?

Graumann.

Ja, jeg er saadan til Mode, at jeg . . . Vil De tænke Dem, Hr. Kammerraad, han behandlede mig, som jeg kunde være hans Skopudser. Han siger «han» til mig.

Kammerraaden.

Hvad for noget? Til Dem? —

Graumann.

Ja, hvad synes De? Hr. Kammerraaden, som aldrig selv nogensinde tiltaler mig . . .

Kammerraaden.

Naa, naa. Det er vel ikke saa ilde meent. Disse unge Mennesker fra Hovedstaden, de have knap Begreb om, hvad en Forvalter er.

Graumann.

Ja, det er det mindste med mig; det kunde endda være det samme. Men han fornærmede Hr. Kammerraaden selv. — Han sagde, at De var dum.

Kammerraaden.

Hvad for noget? Sagde han, at jeg var dum?

Graumann.

Ja, og Frøkenen med. Han sagde, at de var dumme, begge to. —

KAMMERRAADEN.

Det maa jeg sige . . . Men har De ogsaa hørt rigtigt?

GRAUMANN.

Om jeg har hørt — Jo, jeg har hørt og seet saameget, at jeg troede baade Syn og Hørelse skulde forgaae mig. — Veed De vel, hvor han nu er henne?

KAMMERRAADEN.

Nu da?

GRAUMANN.

Ja, vil De nu blot gjætte engang. Vil De blot gjætte — for De troer det ikke.

KAMMERRAADEN.

Ja, jeg troede, han spadserede med min Datter. Men det har jeg nok seet, at han ikke har gjort.

GRAUMANN.

Jo vist! Nei, den velsignede Engel af en Pige, hun er altfor godt Selskab for ham.

KAMMERRAADEN.

Saa er han vel ude og spaser med Høstpigerne . . .

GRAUMANN.

Nei, aa nei! Nei, han er nede i Viinkjælderen!

KAMMERRAADEN.

I Viinkjælderen! Hvor kommer han der?

GRAUMANN.

Han forlangte Nøglen af mig, og saa maatte jeg jo give ham den.

KAMMERRAADEN.

Men det burde De ikke have gjort.

GRAUMANN.

Men Hr. Kammerraaden har jo selv befalet os, at vi Alle skulle lystre hans Befalinger.

KAMMERRAADEN.

Ja, det er rigtignok sandt. Jeg kan ikke nægte, at det er lidt upassende, at han selv vil undersøge min Kjælder.

GRAUMANN.

Ja, det er kun en Begyndelse. — Hvad kan vi ikke vente os siden af ham.

KAMMERRAADEN.

Naa, naa, min gamle Ven. Tag Dem nu ikke det saa nær — det kan jo snart forandre sig.

GRAUMANN.

Aa, Herre Gud! Min gamle Ven! Det er den Mand, jeg skylder Alt, han kalder mig sin gamle Ven, og den unge Vindbeutel . . .

KAMMERRAADEN.

Naa, slaae Dem nu til Taals. Det kan jo altsammen blive godt endnu. Vil De gaae ned til ham, Hr. Graumann, og bede ham komme op til mig. — Siig ham, at jeg ønskede gjerne at tale med ham.

GRAUMANN.

Jo, det skal jeg paa Øieblikket. — Ja, Hr. Kammerraaden tager mig det da ikke ilde op.

KAMMERRAADEN.

Vist ikke! Vist ikke!

GRAUMANN.

Ak! den stakkels Frøken! (gaaer.)

Treogtyvende Scene.

KAMMERRAADEN
(alene).

Det er mig aldeles ubegribeligt, at den unge Mand tager sig saadanne Friheder. Rigtignok sagde min Ven, Justitsraaden, mig, at hans Søn var en lystig Patron, der altid var fuld af vittige Indfald — men dette her er da ikke saameget vittigt — — Men maaskee saadant noget ansees for vittigt i Kjøbenhavn — det kan vel være —; her paa Landet kalder man det næsviist.

Fireogtyvende Scene.

KAMMERRAADEN. JULIUS.

JULIUS
(raaber ud).

Gjør Jer nu saa lystige, som I vil! Spar ikke paa Vinen! Der er meer, hvor den kom fra! (til Kammerraaden:) Ah! Hr. Svigerpapa! Er De der?

KAMMERRAADEN.

Ja, her er jeg. — Og jeg troede, at De spadserede med min Datter.

JULIUS.

Saa troede De feil! Hun rendte fra mig og lod mig staae her mutters alene tilbage.

KAMMERRAADEN.

Hvorledes? min Datter?

JULIUS.

Ja, det var rigtignok ikke meget galant. — Hør, min gode Kammerraad, De havde Ret, da De før sagde, at Deres Datter var lidt knibsk. — Det er ikke saa lidt endda! — Men bliv blot til vi have havt Bryllup.

KAMMERRAADEN.

Hvad behager, min Herre . . .

Julius.

Ja, bryd Dem ikke om det. — Lad det være min Sag.

Kammerraaden.

Min Herre! De taler her i en Tone . . .

Julius.

Ja, De skulde hørt den Tone, hvori hun talte til mig. — Men jeg brød mig da Fanden om det, kan jeg troe.

Kammerraaden.

Min Herre! Jeg maa sige Dem, at jeg er meget misfornøiet med Deres Opførsel her.

Julius.

Det er. noget tidligt.

Kammerraaden.

Maa jeg spørge Dem, hvad De har havt i min Viinkjælder at bestille?

Julius.

Ikke synderligt. Jeg gav blot Ordre til en af Karlene at bære saamange Viinflasker, som han kunde slæbe, ned i Loen til de andre Høstkarle — det var egentlig kun ham, som havde noget at bestille.

Kammerraaden.

Hvad for noget? Har De ladet min Viin bære ud til Karlene.

JULIUS.

Ja, hvis skulde jeg ellers lade ham bære ud? Min var det s'gu ikke.

KAMMERRAADEN.

Men hvem har givet Dem Tilladelse til . . .

JULIUS.

Det har Deres Forvalter. — Han har sagt mig, at, saalænge jeg opholder mig her paa Godset, er jeg Herre, og at Alle skal dandse efter min Pibė. — Dandser De?

KAMMERRAADEN.

Jeg! . . .

JULIUS.

Nei, De er vel for gammel — og saa har De vel oven i Kjøbet Gigt eller Podagra?

KAMMERRAADEN.

Min Herre! Jeg synes, at De begynder at blive uforskammet . . .

JULIUS.

Det maa bestemt være en Feiltagelse.

KAMMERRAADEN.

[Aa, nu er jeg kjed af][1] . . . Hør nu, min

[1] Udstreget i Souffleur-Bogen.

Herre, nu vil jeg sige Dem to Ord saa godt som ti —

JULIUS.

Ja, Gud velsigne Dem; maa jeg bede Dem om at fatte Dem i Korthed. Jeg skal sige Dem: Jeg har ingen Tid! Jeg har lovet at komme ud i Loen. De kan da nok tænke, at min Skaal drikkes. — Det er jo mig, som tracterer.

KAMMERRAADEN.

For Fanden!

Mel. af Lucrezia Borgia: «Qvalunque sia» etc.

Min Herre! viid, det gaaer for vidt!
Vil De forbyde mig at tale?
(afsides:) Det er paa Tid, jeg bliver qvit
En Gjæst, som ene gjør Skandale.

JULIUS.

(afsides:) Jeg nægter ei, den gode Mand
Har ganske Ret i Grunden.
(høit:) Troer De maaskee, paa mig De kan
Ved Trudsler stoppe Munden?

KAMMERRAADEN.

Nei, men det jeg veed:
Jeg nu er kjed
Af Deres frække Taler,
Og aldrig før
Mit Huses Dør
Blev aabnet for slig Praler.

JULIUS.

Glem ikke, hvad De vilde sige! De havde to Ord, som De vilde betroe mig.

KAMMERRAADEN.

Deres Tjener!

JULIUS.

Var det det Hele? — Tjener igjen! Saa snart jeg har sat Deres Bønder lidt i Tridt, saa kommer jeg her tilbage, og dersom Deres Datter saa skulde have betænkt sig, saa skal det være mig en Fornøielse at spadsere med hende i Lunden — at sige, hvis jeg ikke har betænkt mig. —

(Et Hurra høres.)

Hører De! Det er bestemt min Skaal, som bliver drukken! Farvel, Svigerpapa! Stoel De paa mig. Deres Skaal skal ogsaa blive drukken! Det er dog egentlig Dem, der betaler Gildet. (løber ud.)

Femogtyvende Scene.

KAMMERRAADEN

(alene).

Naa, det maa jeg tilstaae: Det er en smuk Maade for en tilkommende Svigersøn at introducere sig paa i en Familie. Jeg modtager ham paa den galanteste Maade af Verden; jeg sender min Vogn efter ham; jeg lader ham blive alene med min Datter, for at han kan gjøre sig yndet af

hende; jeg giver Ordre til . . . Men det er altsammen min egen Skyld. Jeg har baaret mig ad som en Nar. — — Nei, det er min Datters Skyld, og dersom hun troer, at hun ogsaa kan gjøre, hvad hun vil, saa har hun forregnet sig. Hende kan jeg dog endnu stække Vingerne paa.

Sexogtyvende Scene.

Kammerraaden. Clara.

Kammerraaden.

Naa, er Du der? Hvad er det for Optøier? Maa jeg spørge, hvad det er for Capricer? Hvorfor har Frøkenen ikke villet tale med sin tilkommende Mand?

Clara.

Jeg?

Kammerraaden.

Ja! Du! Stil Dig nu blot ikke saa fremmed an.

Clara.

Men, kjære Fader. Jeg forsikkrer Dem, at jeg har havt en meget lang Samtale med ham.

Kammerraaden.

Saa? — Ja, saa lang vel, som behøvedes til at sige ham, at Du har en anden Roman-Kjærlighed i Hovedet, som gjør Dig gjenstridig imod Din Faders Befaling.

CLARA.

Men kjære Fader . . .

KAMMERRAADEN.

Aa, kjære Fader . . . Det er ikke det, jeg spørger om. — Svar mig: Hvorfor har Du fornærmet ham? Er han ikke smuk nok? Er han ikke lapset nok? Jeg synes dog, at derpaa er Intet at klage.

CLARA.

Jeg veed ikke, at jeg har fornærmet ham. Jeg finder, at han er et meget vakkert Menneske; det er jo ikke min Skyld, at jeg desuagtet ikke kan elske ham.

KAMMERRAADEN.

Aa, her er ikke Talen om at elske. — Saa Frøkenen finder ham vakker?

CLARA.

Ja, saavidt jeg kunde mærke, er han et meget godmodigt, muntert Menneske, som vist fortjener, at en Pige kunde skjænke ham sin Kjærlighed . . .

KAMMERRAADEN.

Munter — godmodig — ja, se der har vi det. — Det er Mode-Tonen — det skal kaldes Munterhed at være uforskammet . . .

CLARA.

Men, kjære Fader, De gjør ham virkelig Uret.

KAMMERRAADEN.

Naa, saa Frøkenen tager ham i Forsvar? Ja, nu troer hun vel, at jeg skal tage mit Ord tilbage, fordi han mishager mig — og derfor er hun eftergivende, derfor bliver hun lige med Eet føielig. Men hun tager Feil, Frøken. — Jeg lader mig ikke saadan narre.

Syvogtyvende Scene.

DE FORRIGE. GRAUMANN.

GRAUMANN.

Hr. Kammerraad! Nu komme de Fremmede. — Skal jeg vise dem denne Vei?

KAMMERRAADEN.

Nei, nei, nei, nei, — jeg vil tage imod dem ved Hoved-Trappen. Bliv De her, Hr. Graumann, og giv strax Ordre til alle Folkene, at Ingen maa understaae sig til at gjøre, hvad den unge Herre siger. Hører De?

GRAUMANN.

Jo, med megen Fornøielse.

KAMMERRAADEN.

De selv lystrer ikke et Ord af hvad han befaler. — Er han uartig imod Dem, saa kom til mig — jeg skal nok lære ham Høflighed.

GRAUMANN.

Jo. — Kunde jeg ikke selv feie ham af; for jeg kan nok. —

KAMMERRAADEN.

Nei, det er bedst, jeg gjør det. — Kom med, Clara. (Han og Clara gaae ind.)

Otteogtyvende Scene.

GRAUMANN
(alene).

See, det var en anden Tone. — Lad nu den unge Herre komme og gjøre Optøier og uddele Befalinger, saa skal vi see, hvem der lystrer. — Jeg vilde bare ønske, at han vilde komme til mig, for at jeg kunde drille ham tilgavns.

Niogtyvende Scene.

GRAUMANN. CLAUS (kommer løbende og vil ind i Huset).

GRAUMANN.

Hvor skal Du hen?

CLAUS.

Jeg skal ned i Kjælderen efter mere Viin. (vil løbe.)

GRAUMANN.

Heida! Vil Du blive! Claus!

CLAUS.

Jeg skal skynde mig, ellers bliver Herren vred. —

GRAUMANN.

Hvilken Herre?

CLAUS.

Hr. Smith!

GRAUMANN.

Han har ikke noget at befale her.

CLAUS.

Ja, det veed nu Forvalteren slet ikke noget af. — Hr. Kammerraaden har selv sagt, at vi Alle skulle lystre den unge Herre. (løber.)

GRAUMANN.

Ja, men Kammerraaden har sagt til mig . . . Claus! vil Du høre, siger jeg! Claus! Claus . . . Den uforskammede Knægt. Han bryder sig slet ikke om mig. Ja, see der kan han være flink — men bliv kun! — bliv kun!

Tredivte Scene.

GRAUMANN. PEER (kommer farende).

GRAUMANN.

Hvad nu? Hvor skal Du hen?

PEER.

Jeg skal ud og sadle Kammerraadens Hoppe.

GRAUMANN.

Vil Kammerraaden ud at ride?

PEER.

Nei, det er til Hr. Smith; men han vil have den bedste, og saa maa jeg tage Kammerraadens egen. (vil gaae.)

GRAUMANN.

Bliv her!

PEER.

Det tør jeg ikke. — Det har Hastværk. — Herren vil ride strax. (vil løbe.)

GRAUMANN.

Peer! Vil han paa Øieblikket blive, naar jeg siger det. —

PEER.

Jeg tør Fanden ride mig ikke, ellers drikke de Alting fra mig!

GRAUMANN.

Uforskammede Knægt! Vil han høre, hvad jeg siger.

PEER.

Strax, Hr. Forvalter! Saa saare Hoppen er sadlet. (bort.)

Graumann.

Jeg troer min Sjæl og Gud, at de er besatte Allesammen. Jeg maa dog see, om jeg kan frelse det arme Dyr for at blive reden ihjel. — Nei, først maa jeg ned og rædde Vinen, ellers drikke de Knolde sig fulde.

(Et Hurra høres.)

Saa! Nu er der Spectakler i Loen. Nu skal man see, de er oppe at slaaes! Ja, jeg skal nok lære dem mores. (iler ud.)

Enogtredivte Scene.

(Man seer Julius løbe omkring imellem Træerne inde i Lunden efter Lise, som endelig løber igjennem Stakitporten frem paa Scenen, og slaaer Stakitporten i efter sig, men Julius springer over og fanger hende i Forgrunden.)

Lise.

Lad mig være!

Julius.

(Mel.: «Naar engang a skal i Brudeseng».)

Søde Lise! Jeg tilbeder Dig!

Lise.

Ha! ha! ha! ha! ha! ha! ha! altfor megen Ære.

Julius.

Jeg som Viv til Altret leder Dig.

Lise.

Ha! ha! ha! ha! ha! ha! ha! lad det heller være.

Julius.
Tænk den Fremtid, jeg bereder Dig.

Lise.
Deres Løfte ei forleder mig.

Julius.
Troer Du, jeg bedrager?

Lise.
Hvis jeg Feil ei tager,
Holder De mig kun for Nar.

[[1]Julius.
Men et Kys Du dog ei nægter mig.

Lise.
Ha ha ha ha ha ha ha! Jo det veed vor Herre.

Julius.
Men betænk, jeg siden ægter Dig.

Lise.
Ha ha ha ha ha ha! Saameget desto værre!
Skal en Elsker blive Ægtemand,
Maa hver Pige have den Forstand
Nei til Alt at sige,
Ellers de os svige,
Først for Altret svare «Ja».]

Julius.
Kan min Bøn da ikke røre Dig?

---

[1] De indklamrede Strofer ere overstregede i Souffleur-Partiet.

LISE.

Nei nei nei nei nei! Intet kan mig røre.

JULIUS.

Nu, velan! Et Kys jeg røver mig!

Toogtredivte Scene.

GRAUMANN (som er kommen ud paa Trappen). DE FORRIGE.

GRAUMANN.

Ei ei ei! ei ei ei ei! hvad faaer jeg at høre!

LISE.

Gud, hvad seer jeg, Hr. Forvaltren der!

JULIUS.

(afsides:) Han just kommer ret beleiligt her!
(høit:) Mød mig saa i Lunden
Efter Midnatsstunden.

GRAUMANN.

Holdt, min Herre! det er nok!

JULIUS.

Hvad er nok?

GRAUMANN.

Med den Fjasen og den . . . Hvad har De med Lise at bestille?

JULIUS.

Hvad kommer det Dem ved?

GRAUMANN.

Hvad det kommer mig ved? Jo, det kommer just mig ved.

JULIUS.

Er De maaskee hendes Fader?

GRAUMANN.

Nei, jeg er ikke!

JULIUS.

Er De hendes Moder?

GRAUMANN.

Nei, jeg er slet ikke hendes Moder. Men jeg er her paa Gaarden for at paasee Orden og Sædelighed og have Opsigt med de unge Piger saavelsom med Alt det øvrige. — Jeg er den Eneste, som har noget at sige her, — foruden Hr. Kammerraaden selv.

JULIUS.

Ha ha ha ha ha! Er Manden gaaet fra Forstanden! Pak sig paa Øieblikket bort. — Han generer os.

GRAUMANN.

Hvad behager? Hr. Kammerraad! Frøken! Aa, vær saa god at komme herind! — Gaaet fra Forstanden! Hr. Kammerraad! — Jeg generer og skal pakke mig . . .

JULIUS.

Men plager Fanden ham! Jeg troer min Sjæl, han vil kalde Folk sammen!

GRAUMANN.

Ja, jeg skal vise Dem, . . . Hr. Kammerraad, Kjære Frøken!

Treogtredivte Scene.

DE FORRIGE. KAMMERRAADEN.

KAMMERRAADEN.

Hvad er det? Hvad er paafærde?

JULIUS

(tager Lise om Halsen og kysser hende).

Farvel, min søde Engel. (løber.)

KAMMERRAADEN.

Hvad seer jeg? — Kysser han ikke min Datters Pige lige for mine Øine . . .

GRAUMANN.

Ja, der seer De nu selv, Hr. Kammerraad. Maa man ikke ærgre sig sort over saadan en Laps. Her har han staaet og villet forføre Barnet og har sat hende Stævne i Nat i Lunden.

KAMMERRAADEN.

Hvad siger De? Er det mueligt! Og hun,

Mamsel! Strax ud af min Tjeneste; min Datter skal ikke have saadan En til Omgivelse.

LISE.

Naade, Hr. Kammerraad!

KAMMERRAADEN.

Ingen Snak! Har jeg ikke selv seet, at hun kyssede ham.

GRAUMANN.

Og har jeg ikke selv hørt, at han aftalte med Dig, at I skulde træffes ved Midnat i Lunden?

LISE.

Men jeg forsikkrer Dem, at jeg er aldeles uskyldig. — Jeg har ikke sat ham Stævne, og det var med Magt, at han tog det Kys fra mig. Det er saa sandt, jeg staaer for Hr. Kammerraadens Øine —

GRAUMANN.

Men traf jeg Dig ikke selv, da jeg kom herud, i fortrolig Passiar med ham.

LISE.

Jeg var flygtet hele Haven igjennem for ham; men saa fangede han mig her, og saa var jeg jo nødt til at høre paa ham.

GRAUMANN.

Hvad vilde han Dig da?

LISE.

Han vil absolut gifte sig med mig.

KAMMERRAADEN.

Hvad for noget! Gifte sig?

LISE.

Ja, Hr. Kammerraad! Han har svoret paa, at han vil gifte sig med mig, naar jeg vilde give ham et Kys, men jeg gjorde det ikke, for det samme har jeg hørt ham love alle de andre Piger. —

KAMMERRAADEN.

Hvad for noget? Alle de andre?

LISE.

Ja, det veed Gud! Og der er saamæn ikke een af de andre, som ikke har kysset ham.

KAMMERRAADEN.

Naa, det maa jeg sige . . . Det er at spille høit Spil, — og Alt det førend han endnu er formelig forlovet med min Datter.

GRAUMANN.

Ja, nu tænker jeg, at Hr. Kammerraaden har vel faaet nok. — Frøken Clara skal dog vel ikke . . .

KAMMERRAADEN
(hidsig).

Tie stille!

Graumann.

Jeg tier —

Kammerraaden
(klapper ham paa Skuldrene).

Det var jo ikke Dem, jeg meente . . . Men hun, Mamsel! Pak sig paa Øieblikket paa Porten.

Lise
(græder).

Graumann.

Hr. Kammerraad . . . Ja, Hr. Kammerraaden maa ikke blive vred . . . men . . .

Kammerraaden.

Naa, hvad er det?

Graumann.

Ja . . . jeg meente . . . Det kan jo dog gjerne være, at Barnet er uskyldig . . .

Kammerraaden.

Men De siger jo selv —

Graumann.

Ja vist . . . jo! Hun har feilet storlig, at hun har indladt sig med den unge Vindbeutel — og en skrap Irettesættelse har hun fortjent; men hun er dog ellers en flink Pige, som man ikke har hørt saadant noget om før . . .

KAMMERRAADEN.

Naa ja — og saa?

GRAUMANN.

Ja . . . jeg meente . . . at vi saa for denne Gang lod hende slippe med Skammen — og at Hr. Kammerraaden saa tog hende til Naade.

KAMMERRAADEN
(som har staaet i Tanker).

At kysse hende lige for Næsen af mig og give Ægteskabsløfte til mine Tjenestepiger.

GRAUMANN.

Ja, og tømme Viinkjælderen for at give det til Karlene . . .

KAMMERRAADEN.

Ja, men nu veed jeg, hvad jeg har at gjøre. Justitsraad Smith er en Mand, der ligesaalidet som jeg lader sig spille paa Næsen af sine Børn . . . Hr. Graumann! De taler ikke et Ord om, hvad her er passeret, til min Datter. — Hører De! — Og hun — dersom hun siger et eneste Muk, saa er hun paa Øieblikket ude af min Tjeneste.
(gaaer ind i Huset.)

Fireogtredivte Scene.

LISE. GRAUMANN.

LISE.

Jo, det er rigtignok smukt, Hr. Forvalter.

De, som altid har sagt, at De holder saa meget af mig, — at De elskede mig, og nu bringer De mig i saadan Fortræd.

GRAUMANN.

Men det gjør jeg jo ogsaa, lille Lise. — Jeg holder netop af Dig, og derfor vil jeg redde Dig ud af Kløerne paa denne slette Karl, som ikke vil Andet end forlokke Dig, og siden forlade Dig.

LISE.

Aa, jeg kan nok vogte mig selv. Naar De bare vilde lade mig i Fred.

Femogtredivte Scene.

DE FORRIGE. ALLE BØNDERKARLENE (mere eller mindre drukne, nogle med Flasker, andre med Glas og Bægere i Haanden). — Under Choret søger Graumann at tysse paa dem, men da han mærker, at det Intet nytter, iler han op ad Trappen og møder Kammerraaden, som kommer ned.

CHOR.

Hei lystig Kammerater! Nu Flasken snart er tom!
Et Hurra for den Frier, som her til Gaarden kom.
Vi dandse rundt i Laden,
Og Laden dandser rundt!
Men han fra Hovedstaden
Han siger det er sundt.
Høit leve han
Den Hædersmand,
Som drikke kan
Med hver en Mand

Og for sin Brud
Kan stikke ud
Til sidste Taar
Det Glas, han faaer!
Ja, leve skal den Junker brav,
Som Vinen gav, og løb herfra,
Hurra! Hurra! den Skaal var brav,
Hurra!

Sexogtredivte Scene.

De Forrige. Kammerraaden (kommer ned fra Huset).

Kammerraaden.

Hvad i al Verden er dog dette for en Skrigen og Skraalen?

Graumann.

Ja, der seer Hr. Kammerraaden med Deres egne Øine, hvad jeg nok frygtede for. De ere saa drukne, at de ikke selv veed, hvad de gjøre. —

Choret.

Hei lystig Kammerater! Der er vor Herremand!
Vor Herremand skal leve, saa længe som han kan.
Et Hurra her det gjælder
Med Lystighed og Griin,
Et Hurra for hans Kjælder
Og for hans gode Viin.
Han i Live
Længe blive
Og florere
Og tractere!

Og til mere
Avancere!
Ja, Gud give,
Han maa blive
Gjort fra Kammerraad til Greve,
Saa vi faae en dygtig Ruus!
Og vor Frøken, hun skal leve,
Leve det hele Kammerraads Huus!

CHORET.

Hurra! Hurra! Kammerraaden leve! Hurra! Frøkenen leve! Hurra!

KAMMERRAADEN
(med indædt Harme).

Naa, det maa jeg tilstaae! Det er et Optrin, som sætter Kronen paa det Hele. Og det er i min gamle ægte Rhinskviin og den Madeira, som jeg havde bestemt til min Datters Bryllup, at de Æsler have drukket sig saa fulde.

CLAUS.

Hr. Kammerraaden maa ikke tage det fortrydeligt op, men det er Hr. Smith, som har tvunget Enhver til at drikke. Vi Karle ere ikke vant til Viin, og derfor løber den strax i Hovedet. — Jeg selv har slet ikke drukket noget, for jeg veed, at jeg kan ikke taale det.

KAMMERRAADEN.

Du er en flink Karl, Claus. — See Du til at

faae dem bort . . . og lad dem gaae hen og sove Rusen ud.

CLAUS.

Det er umuligt, Hr. Kammerraad, for nu skal Dandsen begynde.

KAMMERRAADEN.

Saa faae dem da bare bort herfra.

CLAUS.

Herfra? Ja det skal der ikke være Noget i Veien for! Heida! Kammerater! Første Mand ned til Viinkjælderen! Hr. Kammerraaden giver mere Viin! (Alle storme ud.)

Syvogtredivte Scene.

KAMMERRAADEN. GRAUMANN. LISE.

GRAUMANN.

Naa, hvad siger De til det, Hr. Kammerraad?

KAMMERRAADEN.

Ja, hvad skal jeg sige. Jeg er saa fortumlet i Hovedet, at jeg veed hverken ud eller ind. Jeg skammer mig som en Hund for de Fremmede, hvis de skulde have mærket, hvorledes det gaaer til paa Gaarden. — Jeg har inviteret dem til min Datters Forlovelse, og nu har Brudgommen formodentlig selv drukket sig fuld.

Lise.

Nei, Hr. Kammerraad! Den unge Herre er slet ikke fuld; han har kun skjænket for de Andre.

Kammerraaden.

Tie stille, Næsviis! — Hvor kunde jeg dog ogsaa ahne . . . Hvad er nu det?

Otteogtredivte Scene.

De Forrige. Julius (omringet af alle Pigerne, kommer løbende ind fra Baggrunden).

Pigernes Chor

(maa være deelt i to Partier, som vexelviis falde ind og staae paa forskjellige Sider af Julius).

Mel.: «Hr. Smith! Hr. Smith!»

1ste Parti.

Hr. Smith! Hr. Smith! Til Dandsen man nu samler sig.

2det Parti.

Hr. Smith! Hr. Smith! De vilde dandse først med mig.

1ste Parti.

Nei, De skal føre op med mig.

Julius.

Ja vist, jeg fører op med Dig.

2det Parti.

Nei, mig det var til første Par.

Julius.

Ja rigtig, ja saa kommer da!

Med Dig jeg først jo dandse skal,
Jeg aabne skal det hele Bal.

ALLE PIGERNE.

Nei først med mig han dandse skal,
Jeg aabne skal det hele Bal.

TO PIGER
(af 1ste Parti).

Hr. Smith! Hr. Smith! Husk paa, hvad De har lovet mig!

TO PIGER
(af 2det Parti).

Hr. Smith! Hr. Smith! De veed, jeg er forlovet ei.

TO ANDRE PIGER
(af 1ste Parti).

Jeg med min Kjærest bryde kan.

TO ANDRE PIGER
(af 2det Parti).

Husk paa, De være vil min Mand.

JULIUS.

Stoel kun paa mig!

ALLE PIGERNE.

Jeg Frue bli'er.

JULIUS.

Jeg svigter ei.

ALLE PIGERNE.

Til mig han frier,
De ærgre sig;
Jeg Frue bli'er,
Thi det er mig
Han Haanden gi'er.

JULIUS
(samtidigt).

Min Kone ganske vist Du bli'er,
Du veed, at jeg min Haand Dig gi'er.

ALLE PIGERNE.

Hr. Smith! Hr. Smith!
Saa kom! vi os nu skynde maa.
Hr. Smith! Hr. Smith!
De Valsen alt begynde paa,
Vi skal jo være første Par.

JULIUS.

(afsides:) Gid de paa Bloksbjerg Alle var!

KAMMERRAADEN.

Stille, siger jeg! Er det en Opførsel i min Nærværelse? Troer jeg ikke, Gud forlade mig, at Pigerne ogsaa have drukket sig fulde. — Hvad ville I Hr. Smith?

EN PIGE.

Jeg skulde dandse første Dands med ham.

EN ANDEN.

Nei, det er rigtig mig.

ALLE.

Nei, det er mig!

1STE PIGE.

Aa Snak! Det er jo mig, som han gifter sig med.

ALLE.

Nei, det er mig! det er mig!

KAMMERRAADEN.

Stille! Hvad i al Verden er det for Optøier? Gifte sig! Ere I reent desperate? Strax paa Øieblikket bort herfra! Hen i Laden med Jer! Naa — hører I!

PIGERNE
(idet de gaae langsomt bort og vende sig efter Julius).
(pianissimo.)

Hr. Smith! Hr. Smith! Hr. Smith! Hr. Smith!
Jeg venter Dem i Laden hist!
Hr. Smith! Hr. Smith! der træffer De mig ganske vist.

Niogtredivte Scene.

JULIUS. KAMMERRAADEN. GRAUMANN. LISE.

KAMMERRAADEN.

Nu, min Herre! Det er nok paa Tiden, at jeg taler et alvorligt Ord med Dem. Maa jeg spørge Dem, hvad Deres Hensigt er med alle disse Optøier, som De tillader Dem her i mit Huus?

JULIUS.

Min Hensigt? Jeg vil more mig.

KAMMERRAADEN.

De vil more Dem? Er det da en Maade at more sig paa? At drikke mine Bønder fulde, at give Pigerne Ægteskabsløfte . . .

Julius.

Vær De rolig! Det er jo kun for Løier. Jeg gifter mig naturligviis med Deres Datter.

Kammerraaden.

Saa? Gjør De det?

Julius.

Ja, saa min Sjæl gjør jeg saa. Det kan De stole paa.

Kammerraaden.

Naa? Saa De indbilder Dem, at jeg vil give min Datter til saadan en letsindig, ustadig Person, der ikke har gjort andet end dumme Streger fra det Øieblik, De kom?

Julius.

Ja, naturligt! Troer De, at jeg er reist 20 Mile for at blive forlovet, og saa vil reise hjem uden Kjæreste. Tak De Gud, at jeg vil have Deres Datter. Der (er) da ikke saameget Rart ved hende. —

Kammerraaden.

Min Herre! Deres Opførsel er uforskammet, og hvis jeg gjorde Dem Deres Ret . . .

Julius.

Det gjør De ikke! Jeg kjender Dem bedre.

KAMMERRAADEN.

Maa det være tilladt at faae et Ord indført?

JULIUS.

Hr. Kammerraaden har Ordet.

KAMMERRAADEN
(indædt arrig).

Meget forbunden. — Det er sagt med faa Ord. Jeg vil blot lade Dem vide, min Herre! at jeg ikke længere vil være Deres Nar.

JULIUS
(rækker ham Haanden).

Er det et Ord?

KAMMERRAADEN.

Aa, for Fanden! Der er da heller intet Udkomme med ham! . . .

JULIUS.

Gud! Svigerpapa! Hvor De er moersom!

KAMMERRAADEN.

Aa, Svigerpapa! Jeg vil ikke være Deres Svigerfader. — Jeg har givet mit Løfte til Deres Fader, og jeg er ikke vant til at bryde mit Ord, men De har selv tvunget mig dertil. — Deres Opførsel har været af den Beskaffenhed, at jeg ikke kan forsvare at kaste min Datter i Armene paa saadant et Menneske.

JULIUS.

Ja, det skal vi da nok faae at see . . .

KAMMERRAADEN.

Nei, det skal vi ikke faae at see. —

JULIUS.

Jeg har Deres Ord baade mundtlig til min Fader og skriftlig til mig. —

KAMMERRAADEN.

Jeg tager mit Ord tilbage.

JULIUS.

Det gjør De ikke!

KAMMERRAADEN.

Gjør jeg ikke? Det var meget!

JULIUS.

De vil blot true mig! De tør desuden ikke. De er altfor bange for min Fader.

KAMMERRAADEN.

Bange? Ja, det skal jeg vise Dem. Hr. Graumann! Vil De lade en Hest sadle; jeg vil skrive til Justitsraaden, og Peer skal strax ride med Brevet til Byen, saa kan det komme med Posten endnu idag.

GRAUMANN.

Paa Øieblikket!

Julius.

De kan spare Dem Uleiligheden! Kammerraadens Hest staaer sadlet.

Kammerraaden.

Hvad! min Hest? Hvem har ladet den sadle?

Julius.

Det har jeg! Jeg vilde selv ride, men Peer maa gjerne laane den.

Kammerraaden.

Min Herre! Naar det maatte behage Dem at reise, saa skal min Vogn paa Øieblikket være forspændt for at kjøre Dem til Stationen.

Julius.

Meget forbunden. Maaskee det kunde vente, til Deres Kudsk har sovet Rusen ud; jeg har ikke Lyst til at vælte anden Gang.

Graumann.

Jeg skal med Fornøielse kjøre for Herren . . .

Julius.

Gjør Dem ingen Uleilighed: jeg bliver til i Morgen.

Kammerraaden
(til Graumann).

Vil De lade Hesten sadle! (til Julius:) Og De,

min Herre! Med Dem har jeg Intet meer at skaffe! (gaaer ind med Lise og Graumann.)

Fyrretyvende Scene.

JULIUS
(alene).

Det gaaer fortræffeligt! Sagde jeg ikke nok, at han lod mig kjøre bort i sin egen Vogn? — Naa, nu troer jeg da, at jeg som en brav Karl har holdt mit Ord til Frøken Clara. Men Spillet er langtfra at være vundet endnu. Brevet kommer nok. Men, naar Feiltagelsen bagefter opdages, saa kan det Hele let blive bragt istand igjen.

Enogfyrretyvende Scene.

EDWARD. JULIUS.

EDWARD.

Om Forladelse, [min Herre!][1] De er formodentlig den unge Hr. Smith fra Kjøbenhavn?

JULIUS.

Til Tjeneste!

EDWARD.

Mit Navn er Selting. Jeg har formodentlig heller ikke den Ære at være kjendt af Dem?

---

[1] De indklamrede Ord udstrøgne i Souffleur-Bogen.

JULIUS.

Nei, aldeles ikke.

[EDWARD.

De seer her for Dem et høist ulykkeligt Menneske.][1]

JULIUS
(afsides).

Det er bestemt Elskeren! [(høit:) Saamæn! De seer noget ulykkelig ud.][2]

EDWARD.

De vil maaskee finde det paatrængende af mig at bebyrde Dem med min Fortrolighed, saameget mere, som jeg gjør Regning paa den samme Fortrolighed fra Deres Side.

JULIUS
(afsides).

Det er ham! Nu maa jeg drive det til det Yderste!

EDWARD.

De er kommen hertil for — at ægte Frøken Clara. [Jeg beder Dem:][3] Siig mig oprigtigt: Har

---

[1] De indklamrede Ord udstrøgne i Souffleur-Bogen.

[2] Ligeledes.

[3] De indklamrede Ord senere tilføiede i Souffleur-Bogen.

Deres Hjerte nogen Deel i dette Parti, som er arrangeret imellem Deres og hendes Fader?

JULIUS.

Jeg veed ikke, hvad der berettiger Dem til at gjøre mig et saadant Spørgsmaal.

EDWARD.

Der er Intet, som berettiger mig dertil. Men [De er ung ligesom jeg, og][1] jeg kan neppe troe, at De i Deres Alder skulde finde Dem i at slutte et conventionelt Parti med en Pige imod hendes Villie.

JULIUS.

Imod hendes Villie? Hvem siger det?

EDWARD.

Jeg veed, at det er imod hendes Villie, thi hun elsker mig.

JULIUS.

Ja saa! Er De saa vis paa det?

EDWARD.

Hun har endnu for faa Øieblikke siden forsikkret mig om sin Kjærlighed.

JULIUS.

Nuvel! Desto større Triumf vil det være for mig at stikke Dem ud.

[1] De indklamrede Ord udstrøgne i Souffleur-Bogen.

EDWARD.

Hvad for Noget?[1] Naar De hører, at hun elsker mig?

JULIUS.

Troer De, at det skulde være en Grund for mig til at renoncere paa hendes Haand? Det er netop en Grund mere for mig til at søge at erobre hendes Hjerte.

EDWARD.

Hun vil aldrig kunne skjænke Dem sit Hjerte.

JULIUS.

De er meget indbildsk, min Herre!

EDWARD.

Jeg skylder den Pige, som engang har forlovet sig med mig, at have Tillid til hendes Troskab.

JULIUS.

Forlovet? Ja saa! Der existerer altsaa en formelig Forbindelse imellem Dem. — Det er mig særdeles kjært, at jeg fik det at vide, thi fra dette Øieblik haaber jeg, at De er saa god at afbryde enhver Forbindelse med min Forlovede.

---

[1] Oprindelig Text: «Hvorledes min Herre?»

EDWARD.

Frøken Clara tilhører da endnu ikke Dem, og indtil det Øieblik hun er bleven Deres Kone . . .

JULIUS.

Hvad saa?

EDWARD.

Vil jeg gjøre Alt for at rive hende ud af Armene paa en Rival, som hun desuden ikke kan fordrage.[1]

JULIUS.

Min Herre! De vover! . . .

EDWARD.

Ja, jeg vil vove Alt for at vinde den[2], jeg elsker.

JULIUS.

De vil ikke frivillig afstaa fra en Forbindelse, som fra Deres Side er latterlig?

EDWARD.

Latterlig eller ikke latterlig — jeg vil vove det Yderste.

JULIUS.

Saa maa vi slaaes!

---

[1] Oprindelig Text: «som hun desuden hader.»
[2] Oprindelig Text: «eie den».

EDWARD.

Hvad for Noget?[1]

JULIUS.

Vi maa slaaes, siger jeg. Forstaaer De det ikke?

EDWARD.

Jo, meget vel. Og nu troer jeg, at det latterlige vil blive paa Deres Side.

JULIUS.

De bliver uforskammet. Men jeg skal tugte Dem.

EDWARD.

Deres store Ord forskrække mig ikke!

[BEGGE.[2]

(Mel. af «Lucia di Lammermoor».)

Nu velan!
Jeg er Mand
For at tugte kaade Drenge!
En Rival,
Som er gal,
Bør man ikke skaane længe!
Jeg paa Stedet vil
Sætte Livet til

---

[1] Oprindelig Text: «Hvorledes?»

[2] Hele den indklamrede Del af efterfølgende Musiknummer er i Souffleur-Partiet betegnet med «gaaer ud».

Eller smage Hævnen sød.
For min Pige jeg
Dristig vover mig
I Kamp paa Liv og Død.
Nu velan!
Strax paa Stand!
Jeg er Mand,
Kom kun an!

JULIUS.

Ifald De ta'er tilbage
Hvert Ord, som De har sagt,

EDWARD.

Jeg desværre maa beklage,
At det saa vidt er bragt.

JULIUS.

Jeg gjerne renoncerer

EDWARD.

Hvorpaa? min Herre tael!

JULIUS.

Paa med Dem at duellere.

EDWARD.

For Fanden! Er De gal!

BEGGE.

Jeg paa Stedet vil
Sætte Livet til
o. s. v.]

JULIUS.

Nu vel, saa viis, at De har Mod!

EDWARD.

Praler! Jeg trodser Dig.

JULIUS.

Skjælv for min Vrede!

EDWARD.

Jeg strax er rede.

BEGGE.

Ja, velan! Jeg til Kampen er rede at vandre,
Nu skjælv for min Harme! min Hævn skal ham ramme,
Til blodig Kamp vi vandre nu,
Til Sværdets Slag staaer nu min Hu,
Min Vredes Lyn ham ramme skal.

Toogfyrretyvende Scene.

DE FORRIGE. CLARA (er kommen ud ved Slutningen og lytter ængstlig til deres Ord).

JULIUS.

[Min Herre![1]] Det tilkommer Dem at vælge Vaabnene.

EDWARD.

[Nu vel![2]] Pistoler! Men øieblikkeligt!

---

[1]
[2] } De indklamrede Ord udstrøgne i Souffleur-Bogen.

Julius.

Jeg er færdig. (De ville gaae.)

Clara
(styrter sig imellem dem).

For Himlens Skyld! Bliv!

Edward.

Clara! Gud!

Julius.

Hold mig ikke tilbage!

Edward.

Rolig, kjære Pige! Her er Intet andet at gjøre.

Julius.

Han har blodig fornærmet mig!

Clara.

Hør mig dog!

Julius.

Nei, her hjælper ingen Bønner!

Edward.

Bort herfra!

Clara.

Fader! Hjælp! Hjælp! (synker i Edwards Arme.)

Treogfyrretyvende Scene.

De Forrige. Kammerraaden. Lise. Graumann. Claus. Fornemme Gjæster og Bønder-Pigerne (styrte forfærdede ind fra alle Kanter. Damerne tage Clara mellem sig).

Mel. Kehraus af Intermediet til Holbergs «Maskeraden».

Julius.

Saa! der har vi hele Skaren!

Edward.

Gud! hvad seer jeg! der er Fa'eren!

Kammerraaden.

Himmel! seer jeg ret! mit Barn!
Hvad betyder det?

Julius.

Frøknen faldt i Afmagt bare.

Edward.

Hun er uden mindste Fare.

Kammerraaden
(til Edward).

Kan De ogsaa det forsvare?

Julius.

Jo, det kan han let.

Kammerraaden.

Tie blot!

Julius.

Naa godt!

EDWARD.
Jeg nok selv skal svare.

JULIUS.
Maa jeg?

KAMMERRAADEN.
Nei!

EDWARD.
Nei!

KAMMERRAADEN.
Lad ham tale selv!

CHORET.
Tael dog! Tael dog! Lad os Alt erfare!

JULIUS.
Hør mig!

KAMMERRAADEN.
Vist ei!

EDWARD.
Lad mig tale selv!
Herren duellere vilde.

JULIUS.
Han forsøgte paa at drille —

KAMMERRAADEN.
Kan De ikke tie stille —

JULIUS.
Men han Uret har.

EDWARD.

Som Rival han mig betragted'.

JULIUS.

Min Befaling han foragted'.

GRAUMANN.

Herre, har jeg ikke sagt det,
Han Dem har til Nar.

KAMMERRAADEN.

(til Graumann:) Stille Kjære!
(til Edward:) Tael dog De min Herre!

JULIUS.

Han min Ære blodig krænket har.

KAMMERRAADEN.

Maa han tale?

JULIUS.

De har at befale.

GRAUMANN.

De er gale, denne Sag er klar!

KAMMERRAADEN.

Hvorfor tier De nu stille.[1]

JULIUS.

Hvis De blot tillade vilde —
(afsides:) Jeg maa blive ved at drille,
(til Kammerr.:) Hør da i en Fart!

---

[1] Oprindelig Text: «Men for Fanden! De tier stille!»

Seer De, Tingen er i Grunden:
Jeg med Frøknen er forbunden —

KAMMERRAADEN.
Kan De ikke holde Munden!

JULIUS.
Jo, det kan jeg.

CHORET.
Tie dog stille!
Vi skal Striden stille!
Hvorfor vilde
De til Kamp gaae ud?

EDWARD.
Blot en Grille!
For sin Hævn at stille
Herren vilde røve mig min Brud.

CHORET.
Men for Pokker! Kjære Venner,
Saadan man ei Striden ender.
Giver smukt hinanden Hænder,
Her ei hjelper Trods!
Naar en Piges Haand det gjælder,
Nytte allermindst Dueller,
Om Elskværdighed det gjælder,
Ikke om at slaaes.

JULIUS.
Dumme Fraser!
Jeg vil duellere!

CHORET.

Manden raser!

JULIUS.

Jeg vil ud at slaaes!

CHORET.

Lad Dem sige!
Ras dog ikke mere!
Ingen Pige
Ynder saadan Trods.

JULIUS.

Ja, det er Altsammen meget godt; men han har modtaget min Udfordring, og slaaes skal han.

ALLE.

Men styr dog Deres Heftighed.

JULIUS.

Det kan ikke nytte noget! Jeg vil myrde ham! han skal døe!

KAMMERRAADEN.

Men jeg troer dog Fanden plager Dem skinbarlig. —

JULIUS.

Troe hvad De vil, men troe blot ikke, at jeg vil staae rolig og see ham snappe min Kjæreste bort fra mig lige for mine Øine.

Kammerraaden.

Vær De rolig for det. — Over min Datter skal De ikke komme til at duellere. Jeg har skrevet til Deres Fader, og jeg har taget det Løfte tilbage, som jeg har givet ham paa Deres Vegne . . .

Julius.

Ja, bild mig det ind!

Kammerraaden.

Bilde Dem ind?

Graumann.

Der rider Peer med Brevet!

Julius.

Hille Død! Hvor det gaaer! Han lader til at have bandsat Hastværk.

Kammerraaden.

See saa, min Herre! Nu tænker jeg dog vel, at De ikke længer gjør Fordring paa min Datters Haand.

Julius.

Jo — hvorfor ikke det?

Kammerraaden.

Det lader til, min Herre! at en Mands Forsikkring ikke har meget at betyde hos Dem. Jeg

siger Dem, at jeg har skrevet til Deres Fader, og taget mit Ord tilbage.

JULIUS.

Og lad saa være, at De ogsaa har taget Deres Ord tilbage, — saa kan det jo gjøres om igjen.

KAMMERRAADEN.

Nei, det kan ikke gjøres om! Og det skal aldrig i Evighed blive gjort om.

JULIUS.

Skal vi vædde?

KAMMERRAADEN
(tvinger sig til at tie, tager en rask Beslutning og vender sig til Edward).

Min Herre! De elsker min Datter, og hun elsker Dem. Jed veed, at De er en brav ung Mand, og det var kun mit bestemte Løfte til Justitsraad Smith, som gjorde mig ubevægelig for Deres Kjærlighed. Nu er denne Hindring løst. Gjør hende lykkelig — hun er en god Pige.

CLARA. og EDWARD.
Kjære Fader! Hr. Kammerraad!

KAMMERRAADEN
(til Julius).

Nu, min Herre! Troer De endnu, at det kan gjøres om.

JULIUS.

Ha ha ha ha ha!

KAMMERRAADEN.

Ja, det klæder Dem nydeligt at lee.

JULIUS.

Tillad Hr. Kammerraad, at jeg leer. — Det er det sidste Blus af Glædens Flamme, thi nu kommer Touren til mig at faae Ubehageligheder. (til Edward:) Seer De, min Herre, jeg har rigtignok udfordret Dem paa Liv og Død; men jeg har aldrig haft isinde at slaaes med Dem, og Ingen kan mere af Hjertet ønske Dem til Lykke end jeg. — Jeg maa begynde med at aabenbare Alt for Frøkenen, thi De maa vide, at Deres Forlovede har været ligesaa uvidende som De selv og Hr. Kammerraaden og Alle de Andre om hvad jeg nu vil sige dem. — Jeg er ikke den, som De antager mig for — jeg er ikke en Søn af Justitsraad Smith — og jeg har aldrig tænkt paa at ægte Frøken Clara.

ALLE.

Hvorledes? Hvad siger De?

JULIUS.

Kun for at befrie Frøkenen for hendes be-

stemte Brudgom, blev jeg — hvad jeg virkelig ikke er af Naturen — den Uforskammede!

KAMMERRAADEN.

— Men — Justitsraad Smith og hans Søn — det er jo en Fornærmelse imod dem. —

JULIUS.

Justitsraad Smiths Søn kunde dog ikke ægte Deres Datter; thi han er allerede forlovet.

KAMMERRAADEN.

Hvorledes?

CLARA.

Ja, kjære Fader. Hr. Smith har leveret mig dette Brev fra ham . . . (giver ham Brevet.)

JULIUS.

Som jeg har modtaget af Deres beskjænkede Kudsk tillige med disse Breve til Dem. Jeg beder, at De undskylder, at jeg har beholdt dem saalænge; men De veed selv, hvor uendelig travlt jeg har havt siden jeg kom.

KAMMERRAADEN
(forlegen).

Ja, det er altsammen meget godt, . . . men — jeg veed slet ikke, hvorledes jeg skal tage mig i Alt dette . . .

JULIUS.

Skal jeg sige Dem det?

KAMMERRAADEN.

Nu da?

JULIUS.

(Mel. Slutningssang af «Et Eventyr i Rosenborg Have».)

Jeg veed min Galskab Dem har tvunget
Til selv at følge Fornuftens Bud;
En Datters Lykke har jeg begrundet
Ved Dem at narre til dette Brud.
Nu skal De først see
Lidt suurt en Stund,
Og saa skal De lee
Ret af Hjertens Grund,
Belee os begge,
Mig Haanden række
Og be'e mig komme her snart igjen.

CLARA, LISE, EDWARD og GRAUMANN.

Ja De bør begge
Hinanden række
Til Slutning Haanden som ærlig Ven.

KAMMERRAADEN.

Nu vel! De seer, jeg er alt i Latter.
Jeg Haanden rækker Dem, unge Mand,
Dog ei jeg be'er, at De kommer atter,
Men be'er Dem blive her strax paa Stand.

JULIUS.

Jeg takker meget! Det kan jeg ei,
I Morgen reiser jeg alt min Vei.

KAMMERRAADEN.

Hvorfor min Herre?

JULIUS.

Jeg maa desværre,
Min Onkel venter mig med Moral.

KAMMERRAADEN.[1]

Ja, skal jeg være
Oprigtig; Kjære,
Jeg troer, De trænger
Til lidt Moral.

JULIUS.

Jeg maa desværre,
Min bedste Herre.
Min Onkel venter
Mig med Moral.

CHORET.

Den unge Herre
Han maa desværre,
Hans Onkel venter
Ham med Moral.

EDWARD.

Min Ven! For Alt, hvad jeg nu Dem skylder,
Jeg er og bliver i evig Gjæld.

JULIUS.

Min gode Ven! det Princip jeg hylder,
Jeg har personligt det samme Held.

---

[1] Efterfølgende tre Vers synges samtidigt af Kammerraaden, Julius og Choret.

CLARA.

Men troer De og, De Dem troste kan,
At De ei bliver min Ægtemand?

JULIUS.

Jeg troer det næsten,
Endskjøndt forresten
Mit Tab vist aldrig erstattes kan.

CHORET.

Han troer det næsten,
o. s. v.

JULIUS
(til Publicum).

Med Alle her er jeg nu forsonet,
Som Ven betragtes jeg af Enhver.
Mit Puds har Skjæbnen med Lykke kronet,
Med Bifald lønne mig Alle her.
Dog Lykken ikkun bedrager mig,
Ifald paa Reisen, som nærmer sig,
Jeg ei tillige
Mig selv tør sige,
At Deres Bifald ledsager mig.

ALLE og CHOR.

Ja, gid tillige
Han turde sige,
At Deres Bifald ledsager ham!

